

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA 8
TELEFON 5-23 DO 5-24
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODELEK LJUBLJANA
TELEFON 5-32 5-33
POSTNI CERKOVNI RACUN V LJUBLJANI ŠTEV. 6-9661-1
OGLASNI POKLONIKU
MSEČNA NAKLONINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTNE SLOVENE

Za izpolnitev letošnjega plana bo potrebna mobilizacija novih delovnih sil

Drugo leto pelletnega plana nam prinaša nove, še večje ustvarjalne in proizvajalne naloge, kakor smo jih morali izpolniti lani. Potrebno je, da zato skrbno pretehtamo vsa vprašanja, od katerih pravilne in pravočasne rešitve je odvisna njihova izpolnitev.

Vprašanje zadostne delovne sile nam je že lani povzročalo resne težave. Maršal Tito je v novoletnem govoru poudaril, da nismo mogli izpolniti plana proizvodnje premoga poleg drugega tudi zato, ker nam je primanjkovalo delovnih sil. Tudi gradbeni stroka in gozdarstvo sta se borila s težavami, ker nista imela dovolj delavcev. Čeprav se je število delavstva dvignilo visoko nad najvišje predvojno število, dotok novih delavcev in vzgoja kvalificiranih moči nista napredovala vzporedno s potrebami nagega gospodarskega razvoja.

Zato bo treba letos vprašanju mobilizacije novih kadrov posvečati še mnogo več pozornosti kakor lani. Treba bo napeti vse sile, da pritegnemo na delo v industrijo, rudnike in na stavbišča s pedležja vse tiste, ki so danes le napol zaposleni. Mislimo predvsem na razne kočarje, bajtarje, vinčarje in male kmete, ki še, polni starih predsodkov, visijo na svojih majhnih krpah zemlje v pričrpanju, da tmajo tako najbolj trdna tla pod nogami. Ker ne pridajo dovolj, da bi mogli preživetj sebe in svojo družino, skupnosti niso naravno prispevajo, od nje le jemljejo. Ker se udeležajo raznim vaškim zasebnikom, so še vedno predmet izkoriščanja. Mislimo na tiste, ki zaradi podobnih nesmiselnih predsodkov niso zapustili svojega sedanjega bivališča, čeprav bi bili veliko bolj potrebni v drugih važnejših tovarnah kakor v podjetju, ki jih danes zaposluje. Mislimo na tiste kvalificirane delavce, ki se še vedno skrivajo pri raznem bolj »čistem« in lahkotnejšem delu, ki bi ga mogli z uspehom opravljati tudi nekvalificirane ali polkvalificirane delovne moči. Mislimo končno na naše ženske in na našo mladino, kjer je še mnogo delovnih sil, ki bi bile rade čim bolj koristne skupnosti, a jih doslej še nismo znali pravilno pridobiti in tudi zaposliti.

Z živim, osebnim prepričevanjem bo tem ljudem na področju treba pokazati, da danes zaposlitev v tovarni oziroma izven kraja bivališča ne pomeni več nazadovanja kakor nekoč, ko je kmet ali kmečki sin šel delat v tovarno, ker ni imel drugega izhoda. Pred vojno je bil delavec res najbolj izkoriščani član družbe, danes pa se naglo politično in gospodarsko dviga, ker je ustvarjalec in nosilec nove, socialistične družbe. V kapitalističnem boju za obstanek je posamezniku posest majhnega kosa zemlje morda res pomenila vsaj navidezno zavarovanje, danes pa je brez pomena, ker je vsakemu, kdor hoče pošteno živeti in delati, tudi brez nje zagotovljena dostojna existenca. Izkoriščanje človeka po človeku vedno bolj izgublja tla, misel skupnosti, ki skrbi za vse delovne člane, pa se od dneva do dneva bolj krepi. V jamstvu, ki ga nudi skupnost, je nedvomno veliko večje zavarovanje za existenco in boljše življenje kakor na tistih krpah zemlje. Zemljo, na kateri danes prekomerno trati svojo dragoceno delovno silo, bo obdelal stroj lepše in hitreje.

Ce bomo znali vse to rezervnim kadrom na področju pravilno prikazati, smo prepričani, da nam bo kaj kmalu uspelo brez kakršnega koli pritiska pritegniti v naša podjetja mnogo novih delovnih sil, ki jih tako nujno potrebujemo. Vendar to še ni vse, kar je v zvezi z vprašanjem novih kadrov naša naloga. Nove delovne moči je treba tudi obdržati. Obržali pa jih bomo, če jim bomo po zaposlitvi posvečali največjo pozornost tako glede delovnih kakor življenjskih pogojev. Zavedati se moramo vedno, da so to ljudje, ki prihajajo iz kulturno in politično zaostalih razmer in da je njihova politična zavest še zelo šibka.

Veliko se greši glede življenjskih pogojev. Veliko stavbišče na Strnišču je bilo lani zelo privlačno za nove delavce, ki so prihajali s podeželja. Vodstvo pa ni moglo vsega dotoka zajeti in obdržati, ker je bilo v vprašanje ureditve potrebnih stanovanj premalo podjetno. S pomankanjem delovnih moči se je borila tudi kemična tovarna v Ljubljani. Toda pomankanje ni bilo opravičljivo. Podjetje se je premalo zavezalo za to, da bi svojim delavcem nudilo izredno težkemu delu primerno delovno in življenjske pogoje.

Podobno se dogaja z nekaterimi našimi izselenci, ki so se sedaj vrnili v domovino. Tudi njim se ponekod posveča premalo pozornosti, premalo se skrbi za vse, kar jim je potrebno, da se bodo čim prej počutili domače, da se bodo čim prej čutili vključene v naše novo življenje. Ni dovolj, če jim odkažemo delo, nato pa jih prestavimo same sebi. Skrbeti moramo, da bodo imeli, kolikor se danes že da, dostojne življenjske pogoje in da bodo našli v vseh svojih težavah dovolj moralne opore.

Prav posebno važno poglavje v mobilizaciji novih kadrov pa je vprašanje zaposlitve žensk. V tem pogledu smo dosegli že znatne uspehe, vseh možnosti pa še daleč nismo izčrpali. Še vedno imamo visoko število žensk, ki so vsak trenutek pripravljene vstopiti v naše delovne vrste. Da zaposlitev žensk ne napreduje dovolj naglo, je krivda v nas samih. V tekstilni in živilski industriji je še vedno mnogo moških, katerih delo bi lahko ženske opravljale vsaj z enakim uspehom. Fina mehanika je kakor nalašč delo za ženske roke. Nerazumevanje vodstev takih podjetij, zlasti pa v njih zaposlenih delavcev, ki se bojijo za svoje »čisto in lepo« delo, je preprečevalo, da ženske v tej panogi še niso zavzele tistega mesta, ki jim gre. Podobno je pri nekaterih drugih podjetjih. V podjetju »Lipa« v Ajdovščini zbijajo zaboje moški, ki bi bili mnogo bolj koristni drugje in bi mogli njihovo delo uspešno opravljati ženske. To se dogaja samo zato, ker noče poslušati delati z ženskami. Tudi naše opekarne bi lahko zaposlile še mnogo žensk. Ponekod so ženske v opekaharh že v večini, drugod pa jih je komaj 30% ali še manj.

Odpor proti zaposlitvi žensk pa je le ena skrajnost, ki škoduje pravilni rešitvi tega vprašanja v korist vseh naših kadrovskih nalog. Na drugi strani vidimo, da se je lani ponekod sprejemalo ženske že na težka dela (v rudnikih, na gradnjah itd.). Zaradi brezbrzičnosti odgovornih se je dogajalo, da so ženske nosile malto v 3. nadstropje, moški pa so medtem v pritličju sejali pesek (stavbišče Strnišče, Tezno). Jasno je, da so ženske sprejele to delo, ki ne ustreza njihovim telesnim močem, saj so, kadar so se bale, da bi jih sicer odsluili. Ženskam se je posvečala tudi veliko premajhna pozornost glede njihovih potreb. Dogajalo se je, da so dobivala stavbišča, ki so imela zaposlenih mnogo žensk, samo moške čevlje in moške obleke. Tako so hodile nekatere delavke jeni same boste po stavbišču. Noge so si zavarovale s čunjami.

Vsi taki primeri so škodljivi za uspešno izvajanje naše kadrovske politike in uspešno mobilizacijo novih delovnih sil. Ženskam moramo nuditi možnost, da se zaposljuje tam, kjer se bodo mogle svojim telesnim sposobnostim primerno najuspešneje uveljaviti. Treba jim je zagotoviti pravilne delovne in življenjske pogoje, med katere spadajo tudi skrb za domove igre in dela, za otroške jasli in podobno.

Če hočemo torej vprašanje mobilizacije novih kadrov uspešno rešiti, ga moramo zajeti in obravnavati v celoti. Druga stvar pa je organizacija te mobilizacije. Najbolje in najvažnejše dolžnosti odpadejo pri tem na sindikalne organizacije, ki že vodijo službo za zaposlitev delavcev. Ne moremo trditi, da so sindikalne organizacije napravile vse, kar bi bilo za uspešno rešitev potrebno. Zdi se da sta tega krivi nejasnost, ki vlada v nekaterih organizacijah, in pa pomankanje sodelovanja. Nejasnost se izraža v tem, da so nekatere sindikalne organizacije mnenja, da je bilo z ustanovitvijo in organiziranjem zaposlovalnic napravljeno vse, kar je v ta namen potrebno. Pomankanje sodelovanja pa se kaže pri zaposlovalnicah, ki pogosto delajo tako, kakor da se njihovo delo sindikalnih organizacij nič ne tiče. Oboje je seveda zgrešeno. Naloga sindikalnih organizacij na področju mobilizacije novih delovnih kadrov je ugotoviti v š. plenum centralnega odbora Enotnih sindikatov. Naloga zaposlovalnic je, da morajo sindikalne organizacije v sodelovanju z ljudsko fronto in krajevnimi ljudskimi odbori s sistematično agitacijo in propagando stalno mobilizirati delovne rezerve za gospodarstvo, v prvi vrsti iz gospodarsko zaostalih krajev, da morajo, oprirajoč se na pomoč AFZ načrtno mobilizirati žensko delovno silo za našo industrijo in v ta namen skupaj z upravitelji podjetij določiti delovna mesta, na katerih bi delale ženske, ki bi se prej strokovno izobrazile.

Initiativa pripada torej vedno sindikalnim organizacijam. Izpolniti pa bodo svojo nalogo mobilizacije novih kadrov le v sodelovanju s podjetji, svojimi zaposlovalnicami, z množičnimi organizacijami in krajevnimi ljudskimi odbori. Le skupno, iniciativno delo bo rodilo take

Borba grškega ljudstva za svobodo in neodvisnost
Začasna demokratična vlada bo mobilizirala vse ljudske sile za uspešno nadaljevanje borbe

Razglasitev amnestije za vsa dosedanja splošna in politična kazenska dejanja

Atene, 3. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije prenaša tole poročilo agencije Elefter: Elada o seji začasne demokratične vlade Svobodne Grčije:

Ministrski svet je imel 30. januarja redno sejo, na kateri je predsednik vlade general Markos poročal o političnem in vojaškem položaju ter poudaril, da je zadala demokratična armada navzlic vsem težavam pri sodelovanju in drugim nedostatom tehničnega značaja sovražniku hude izgube.

Ministrski svet je nato izdal vrsto ukrepov v zvezi s pripravi sovražnika in nekatere ukrepe za razširitev akcij demokratične armade. Poleg tega so izvolili odbor ministrov za izdelavo zakonskega načrta o mobilizaciji, ki bo omogočil pritegnitev vseh ljudskih sil k skupnemu boju.

Nato je podpredsednik vlade Joanidis poročal o delovanju ljudskih odborov na osvobojenem ozemlju in o delovanju vlade. Ljudski odbori so ustanovili vrsto ambulanz in bolnišnic in je odprtih sedaj na osvobojenem ozemlju do 200 šol. Ustanovljena so tudi učiteljstva. Agrarna reforma se uspešno izvaja in razdeljena je bilo že mnogo zemlje. Glede prehrane je Joanidis poudaril potrebo, da vlada čimbolj poskrbi za zadostno

preskrbo prebivalstva z živili. Kot uspeh je navedel setev, ki je dosegla 80 do 95 odstotkov običajne setve.

Pri razpravi so se vsi ministri strinjali s podpredsednikom in sprejeli odločitev o nekaterih konkretnih vprašanjih.

Vlada bo ljudstvu v posebnem razglasu raztolmačila najvažnejše naloge, ki čakajo ljudstvo v zvezi z razširjenjem boja, hkrati pa bo obrazložila sedanje stanje in potek narodnoosvobodilnega boja.

Minister za pravosodje Miltiadis Porfirigenis je predložil zakonski načrt o splošni amnestiji, ki je bil so glasno odobren.

Ministrski svet je tudi proučil prošnje državljanov, ki so bili med Hitlerjevo okupacijo prisiljeni prodati svoje nepremičnine.

Na koncu se je ministrski svet na predlog ministra za pravosodje sklenil izpustiti na svobodo poslance monarhofašističnega parlamenta Kocupetalosa, ki so ga ujeti kot talca. Čeprav je atenska vlada zavrnila predlog o zamenjavi tega talca, je demokratična vlada sprejela gornjo odločitev, upoštevajoč starost Kucopetalosa in njegovo prizadevanje za narodno pomirjenje. Poslanec Kucopetalos, član liberalne stranke, je dal tole izjavo:

»Pri svojih razgovorih z voditelji demokratične armade Staba Rumelije sem izjavil, da sem smatral in še smatram, da je politika atenske vlade škodljiva za Ebejalno stranko in domovino, ker je Grčijo privedla v državljansko vojno, ki vodi v propad. Nasprotujem sodelovanju med liberalno in populistično stranko, ker ruši to sodelovanje osnovno načelo liberalcev — pomirjenje.«

Zakon o splošni amnestiji

Atene, 3. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije poroča v današnji oddaji, da je izdala začasna demokratična vlada Svobodne Grčije zakon o amnestiji za splošna in politična kazenska dejanja, ki bo predložen v odobritev ljudski skupščini, čim se bo sestala. Po tem zakonu pridejo pod amnestijo vsa splošna in politična kazenska dejanja, izvršena do danes, ne glede na osebo in lastnosti storilca. Amnestija velja posebno za oficije in vojaške monarhofašističnih vojaških in policijskih sil ter za vsa delala, naperjena proti demokratični armadi.

Osebe, ki bodo nadaljevale s svojim zločinskim delovanjem proti ljudstvu in domovini ter ne bodo spoštovale političnega prepričanja grškega

ljudstva, ki se boji, se ne bodo mogle sklicevati na to amnestijo in bodo prišle za vsa kaznilna dejanja pred ljudska sodišča Svobodne Grčije.

Do amnestije nimajo pravice: notorni teroristi in izdajalci grškega ljudstva; voditelji terorističnih monarhofašističnih skupin ne glede na to, če nastopajo uradno ali neuradno; politični in vojaški zagovorniki politike, ki je izročila Grčijo inozemskim imperialistom in v igro v državljansko vojno ter vsi tisti grški državljani, ki podpirajo neposredno, moralno, vojaško, gospodarsko ali pa politično monarhofašistični režim in njegovo izdajniško politiko.

Minister za pravosodje lahko izpusti posameznike iz te kategorije, ali pa osebe, ki so zagrešile kaznivna dejanja po razglasitvi tega zakona o amnestiji, v kolikor bi lažna atenska vlada osvobodila nedolžne demokratične državljane, ki so kot talci monarhofašizem v internaciji ali pa zapora. V kolikor ne bodo sprejeti ti pogoji v kratkem določenem roku, bodo obtožence sodila pristojna ljudska sodišča.

Vsako preganjanje kaznivih dejanj, ki spadajo pod amnestijo, bodo kaznovala ljudske oblasti. Če bodo kršitelji predpisov o amnestiji organi civilne ali vojaške oblasti, se jim bo štelo še kot obtežilo okolnost.

II. kongres Domovinske fronte zaključen

Georgij Dimitrov predsednik Nacionalnega sveta

Delna izprememba in izpolnitev programa Domovinske fronte

Sofija, 3. febr. (Tanjug). II. kongres Domovinske fronte je nadaljeval danes razpravljanje o poročilu Georgija Dimitrova in o načrtih statuta ter novega programa Domovinske fronte. O predlogih za spremembo statuta je poročal član Nacionalnega komiteja Domovinske fronte Georgij Cankov. Kongres je med drugim sprejel predlog, da naj se namesto Nacionalnega komiteja Domovinske fronte ustanovi Nacionalni svet Domovinske fronte, ki bo imel 131 do 133 članov. O predlogih za spremembo in izpolnitev načrta o programu Domovinske fronte je poročal član Nacionalnega komiteja Viko Cervenkov. Kongres je brez spremembe sprejel uvodni del programa in prvo poglavje o zgodovinskih nalogah Domovinske fronte, medtem ko je vstavljal v druga poglavja nekatere spremembe in dopolnitve.

V času, ko je zasedal kongres Domovinske fronte, se je na trgu pred Narodnim gledališčem zbrala velika množica meščanov. Na njeno zahtevo so sklicali zborovanje, na katerem so govorili podpredsednik vlade Trajčo Kostov ter voditelj sovjetske in jugoslovanske delegacije na kongresu generalitnant Gundorov in Moša Pijade. Velikanska množica ljudstva je dolgo in navdušeno pozdravljala predsednika vlade Georgija Dimitrova in druge govornike.

Ko je kongres sprejel statut in program, so se pričele volitve predsednika in članov Nacionalnega sveta. Za predsednika Nacionalnega sveta je bil soglasno izvoljen predsednik bolgarske vlade Georgij Dimitrov, nato pa so izvolili Nacionalni svet, ki bo imel 133 članov, in v katerega so bili izvoljeni med drugim tudi Trajčo Kostov, Vasil Kolarov, Viko Cervenkov, Georgij Cankov, Cola Dragojeva, Georgij Trajčev, Kimon Georgijev, Todor Pavlov in drugi. Na koncu je govoril predsednik vlade Georgij Dimitrov, ki je na koncu rekel:

»Ne preostaja nam nič drugega, kakor da zasukamo rokave in da se še z večjim poletom lotimo našega splošnega dela — graditve naše ljudske republike Bolgarije in socializma.«

Udeleženci kongresa so viharno pozdravili zadnje besede Georgija Dimitrova, ki je tako s svojim govorom zaključil zgodovinski II. kongres Domovinske fronte.

Bolgarija ni več osamljena in vedno lahko računa na pomoč prijateljev

Generalni poročnik Gundorov, šef sovjetske delegacije je včeraj poročal, da je bil v sodelovanju z ljudsko fronto in krajevnimi ljudskimi odbori s sistematično agitacijo in propagando stalno mobilizirati delovne rezerve za gospodarstvo, v prvi vrsti iz gospodarsko zaostalih krajev, da morajo, oprirajoč se na pomoč AFZ načrtno mobilizirati žensko delovno silo za našo industrijo in v ta namen skupaj z upravitelji podjetij določiti delovna mesta, na katerih bi delale ženske, ki bi se prej strokovno izobrazile.

udaril v svojem pozdravnem govoru, da spremljajo sovjetski ljudje z največjim zanimanjem napore bolgarskega naroda pri zgraditvi republike in obnovi. Zaradi bratskega sodelovanja s Sovjetsko zvezo, z novimi demokratičnimi vzhodne Evrope, posebno pa s svojimi sosedomi FLR Jugoslavijo in Rumunsko ljudsko republiko je Bolgarija prenehala biti osamljena. Postala je enokopaven član prijateljske družine demokratičnih držav, ki se bore za mir in svoj samostojen in neodvisen nacionalni razvoj. Četudi bi kdo od tujih grabeljivcev poskušal poseči po miru in varnosti bolgarskega naroda, lahko bolgarski narod računa na pomoč svojih prijateljev.

Govorec o poskusih imperialistov, da bi vzpostavili svoje svetovno gospodstvo, je generalni poročnik Gundorov poudaril:

»ZDA in njihov mlajši partner — Velika Britanija — grade vojaška oporišča in napadali »zapadni blok«, da bi izkoristili evropske države kot polce d'armes za vojaške pustolovščine, ki so si jih zamislili. Oborožujejo turške reakcionarje in grške monarhofašiste, da bi ograjali južne meje Bolgarije, Jugoslavije in Albanije. Ob pomoči vseh teh plačanih agentov — desnih socialistov, poskušajo izpodkopavati mednarodne delavske in demokratične organizacije. Poskušajo, da bi v samih državah nove demokracije našli breznačelno skupine tipa pristaev Prekova in Kulčeva, da bi jih izkoristili kot peto kolono. Imperialisti pa ne uspevajo v svojih načrtih, marveč nasprotno samo izboljšujejo demokratične narode.«

Šef jugoslovanske delegacije Moša Pijade je pozdravil kongres v imenu Ljudske fronte Jugoslavije, izvršnega odbora in njenega predsednika maršala Tita in izjavil:

»V letu 1942, ko je ustvarjala naša narodno osvobodilna vojska v vrsti svojih zmag v zapadnem delu Jugoslavije novo prostrano osvobojeno ozemlje, medtem ko so hkrati bile pred njo še leta hude in krvave borbe za uničenje fašističnih okupatorjev in njegovih izdajalskih domačih hlapcev, smo v vsej Jugoslaviji, povsod, kjer so kovali naši narodi v skupni borbi svoje bratstvo in enotnost, svojo skupno ljudsko državo, z velikim navdušenjem poslušali obljavo programa vaše Domovinske fronte po radijski postaji »Hristo Botev«. Od tega dne smo stalno in z velikim zanimanjem spremljali razvoj te organizacije vseh demokratičnih in naprednih antifašističnih sil bratskega bolgarskega naroda, trdno prepričani, da je naš bolgarski narod v tej svoji useljudski organizaciji tisto močno orožje, ki ga bo osvobodilo fašističnih upraviteljev in privedlo na pot ljudske demokracije in izgraditve države, za srečno bodočnost bolgarskega naroda ter nedeljivo bratsko sodelovanje in enotnost z ostalimi južnoslovanskimi narodi.«

Sklozi mnogo težav in z velikimi žrtvami je bolgarski narod pod vodstvom Domovinske fronte prešel v slavno zgodovino svoje osvoboditve in svojevrednega zgodovinskega preporoda. Danes smo vsi priče velikih uspehov te slavne borbe, ki je

ob bratski pomoči Rdeče armade privedla do 9. septembra, od takrat pa do mnogih novih uspehov in zmag, do proglavitve ljudske republike, do nove ljudske demokratične ustave in do take organizacije, ki zagotavlja bolgarskemu narodu pot k socialistični zgraditvi.

II. kongres Demokratične fronte nov prispevek k utrditvi jugoslovansko-bolgarskega bratstva

Zelo smo zadovoljni, da lahko danes prisostvujemo vašemu kongresu, na katerem bo postavljen nov program, ki bo brez dvoma zbral vse napredne sile vsega delovnega ljudstva Bolgarije k velikemu delu nadaljnje izgraditve in napredka, kongresu, na katerem bo izdan nov statut, ki bo še bolj učvrstil enotnost Domovinske fronte, kateri se moramo zahvaliti za vse njene dosedanje uspehe.

Ljudska fronta Jugoslavije ve, da bo ta kongres še bolj usposobil Do-

Albanski državni proračun za l. 1948 uravnovešen

Tirana, 3. febr. Albanska brzojavna agencija poroča: Včeraj je predložil albanski minister za finance Ramadan Čitaku ljudski skupščini Albanije državni proračun za leto 1948. Minister je v svojem poročilu poudaril, da se ta proračun ne more primerjati s proračuni bivših reakcionarnih vlad Albanije. Naš proračun je izraz napredka našega gospodarstva in njegove utrditve. Lani je bil blagovni promet za 14% večji kakor leta 1946, kar pomeni da je bilo prebivalstvo bolje preskrbljeno, obtok denarja pa hitrejši.

Minister je nato omenil lanski proračun in pripomnil, da je imela lani država visoke dohodke 76.745.000 lekov, kar je posledica velikih naporov za povečanje dohodkov in veli-

ke pozornosti, ki smo jo posvečali varčevanju. Pri izdelavi proračuna za leto 1948 smo upoštevali obnovo narodnega gospodarstva, dvig socialnega in kulturnega standarda, zboljšanje zdravstvene službe, fizično vzgojo ljudstva ter vzdrževanje in udeležbo državnega aparata in sil za obrambo države. Dvodelni proračun se je povečal v primeri z letom 1948 glede dohodkov in izdatkov za 182,15%. Pričakuje se, da bodo našali letošnji celotni proračunski dohodki 6.846.837.000 lekov. Dohodki so v skladu z izdatki.

O izdatkih je minister rekel, da so za 176,7% večji kakor lani. Na koncu je minister pripomnil, da je letošnji proračun realen.

Španski partizani so vedno bolj aktivni

Pariz, 3. februarja. Po poročilih radia »Pirenaica« so bili med daljšimi boji v pokrajini Toledo med nekimi partizanskim oddelkom in frankistično kazensko ekspedicijo frankisti prisiljeni umiku. Na področju Puertoehana so partizani napadli patrolo Francove civilne garde in ji povzročili hude izgube. Po poročilih iz Ciudadas Reale so partizani zažgali poslopje civilnega guvernerja v tej pokrajini. Poslopje je zgorelo do tal. V Kataloniji je odporniško gibanje organiziralo demonstracije proti Francove mu nasilju.

V rudnikih Almadena so rudarji organizirali odkrit odpor. Ker so ostali vsi njihovi protesti proti nevdružnemu položaju v rudnikih, lakoti in revščini brez uspeha, je veliko število rudarjev prišlo za puške in se priključilo partizanom. Delavci tekstilne industrije v Kataloniji so v zadnjih treh mesecih organizirali 16 stavk.

Glasilo komunistične partije Španije »Mundo Obrero« piše, da se pojav-

lja v zadnjem času demoralizacija v vrstah Francove civilne garde in da beže civilni gardisti k partizanom. V pokrajinah Teruel in Cordoba je prišlo do vrste primerov, da so pobegli člani civilne garde. Pred kratkim je prišlo do spopada med Francovo policijo in 11 civilnih gardisti, ki so imeli stike s partizani. Pri tem je bil ubit narednik civilne garde, dočim je napravil kapetan samomor, ko so ga ujeli.

Te dni je odpotoval v Prago novi veleposlanik Romunske ljudske republike v Češkoslovaški prof. Tibery Inuescu. — Norveška vlada je pristala v to, da se »menuje Barbur Salomon za izrednega poslanca in poslaščenega ministra Romunske ljudske republike v Oslu.

Iz pristanišča v Neaplju je odpotovalo 850 fašistov iz različnih taborišč za »razseljenje v Italijo« z ameriško ladjo »General Black«, ki je v službi »mednarodne begunske organizacije« v Južno Ameriko.

Demokratična Ljudska fronta v Italiji je zveza vseh naprednih sil v državi

Gibanju se je pridružila že vrsta političnih skupin, sindikati pa v celoti

Rim, 3. febr. (Tass) Ob prvi skupščini demokratične Ljudske fronte piše »Unitas«:

»Pomen Ljudske fronte daleč presega okvir volivnega bloka. To je zveza naprednih sil ljudstva, ustvarjena za daljšo dobo. Da bi razumeli uspehe Ljudske fronte, je treba oceniti silo udarca, ki ga je v zadnjih osmih mesecih naperila proti delovnemu ljudstvu reakcija v državi in izjemstvu, nastopajoč proti miru, svobodi in napredku. Ljudstvo je sprejelo borbo in se uprlo sovražniku. V tej borbi se je rodila demokratična Ljudska fronta. Ona ustreza zahtevam italijanskega ljudstva po enotnosti. Fronta je bila ustanovljena, da bi združila vse, ki jih zatira vlada konservativnega klerikalnega razreda. Ustvarjena je bila, da bi organizirala in stopila na čelo boja milijonov Italijanov, ki so videli, kako dušijo njihovo protestno gibanje. Zadnji meseci so pokazali, da italijanskega ljudstva ni mogoče ustrahovati. Na srečo Italiji ni ljudskim silam uspelo samo upreti se, ampak preiti tudi v protinapad.

vojil o programu Ljudske fronte in obsodil politiko krščanske demokratske vlade, ki skuša pritegniti Italijo v Bevinov militaristični zapadni blok in podrediti državo tujim interesom.

Prebivalstvo Pise je obsodilo na zborovanju politiko podpredsednika vlade Pacciardija, poslanca Pise, ker je vstopil v De Gasperijevo vlado.

Nazvoči so z navdušenjem vstopili v Ljudsko fronto. Za program Ljudske fronte se je izjavila tudi sekcija republikanske stranke v mestu Pustignina v pokrajini Pisi, ki je izstopila iz Pacciardove stranke.

V Ljudski fronti je vse, kar je za mir in demokracijo

Rim, 3. februarja. (Tanjug). Demokratična Ljudska fronta, ki si je v svojem programu zastavila kot osnovno nalogo notranjo demokratičnizacijo in obrambo miru ter državne neodvisnosti, zbira v svojih vrstah čim dalje večje število političnih, sindikalnih, kulturnih, mladinskih, ženskih in drugih množičnih organizacij. Razen italijanske socialistične stranke, komunistične partije Italije, demokratske stranke dela, stranke akcije Sardinije, gibanja za neodvisnost Sicilije, krščansko-socialne stranke in krščanskega gibanja za mir, so se strnili v demokratični Ljudski fronti tudi demokratična zveza občin, zveza združenj, demokratični kongres južne Italije, odbor za agrarno ustavodajno skupščino, nacionalno združenje italijanskih partizanov, narodno združenje tehnikov in gospodarski center za obnovo države. Poleg tega so se izjavili za program demokratične Ljudske fronte tudi nacionalna konfederacija obrtnikov, nacionalna konfederacija žrtev fašizma, nacionalna konfederacija ustanov za socialno pomoč, nacionalna zveza v vojni prizadetih, nacionalna zveza strokovnjakov, nacionalna zveza za zaščito otrok, klub gradbenikov in arhitektov, inštitut za socialno znanost, klub rimske kulture in dom kulture v Milanu. Ljudski demokratični fronti so se prav tako pridružili največje ženske organizacije, kakor so Zveza italijanskih žena, Združenje vaških žena in Zveza žena. V vrstah fronte so tudi množične mladinske organizacije. Zveza antifašistične mladine in mladinska fronta

ter močno delavsko gibanje in kongres tovarniških komitejev. Po kongresu listov pristopajo v narodno-demokratično fronto tudi člani republikanske stranke, ki ne odobravajo reakcionarne politike vodstva stranke.

Razglas nove Ljudske republikanske stranke

Rim, 3. febr. (Tanjug). Začasni odbor novo ustanovljene Ljudske republikanske stranke je poslal nočujoč razglas vsem članom italijanske republikanske stranke in njenim simpatizerjem, v katerem poudarja, da so temeljne naloge nove stranke obramba in utrjevanje republikanskih ustanov, borba proti sleherni obliki diktature, proti vsakemu poskusu obnove fašizma, izvedba političnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih reform, uresničenje nacionalne neodvisnosti in obramba miru. Ker je mnenja, da se ti cilji ne morejo uresničiti vse dole, dokler je usoda države v rokah klerikalno-kapitalistično-militarističnih vlad, kakor n. pr. sedanja De Gasperijeva vlada, se Ljudska-republikanska stranka pridružuje demokratični Ljudski fronti, da bi se tako združila z vsemi ostalimi italijanskimi resničnimi ljudskimi silami v borbi za prevzem oblasti.

De Gasperi bi rad izselil delavce iz Italije

Rim, 3. febr. (Tanjug) Po poročilih časopisa »Avanti« se De Gasperi je vladal hkrati zasedanjem tako imenovane mednarodne konferenca za delovno silo v Rimu razgovarja s Schumanovo vlado v Franciji o sklenitvi sporazuma o izselitvi delavcev. Italijanski delavci niso obavestili iz razgovorih in sta italijanska in francoska vlada namenoma izključili od razgovorov predstavniki sindikalnih organizacij. Kinematografski in jedaljski delavci v Milanu so zahtevali od svoje zveze, naj v petek razglaši splošno stavko, če vlada do tedaj ne bo izdala zakona o socialni pomoči in zavarovanju kinematografskih in jedaljskih delavcev.

Tudi dijaki tehničnih šol so razglasili splošno stavko, ker so odklonili njihovo zahtevo glede študija na univerzah. Profesori so izrazili svojo solidarnost z upravičenimi zahtevami učencev.

Vprašanje bivših italijanskih kolonij Anglija zahteva, da se mesto Dender Ziada v Italijanski Somaliji odstopi Britanski Somaliji

London, 3. febr. (Tass) Včeraj se je v Londonu nadaljevala konferenca namestnikov ministrov za zunanje zadeve o vprašanju bivših italijanskih kolonij. Predstavnik britanske vlade je predlagal proučitev note, v kateri Velika Britanija zahteva mesto Dender Ziada v Italijanski Somaliji.

nje italijanske vlade o vprašanju njenih bivših kolonij in to tembolji, ker so Italijo priznali za zainteresirano državo. Dejansko obveščanje italijanske vlade je tembolji potrebno, ker po britanski notii traja spor o tem vprašanju med Italijo in Veliko Britanijo več kot 40 let. Drugi namestnik so predlagali, naj anketna komisija, ki se sedaj mudi v Italijanski Somaliji, uredi to vprašanje na kraju samem.

Medconsko zasedanje za zaščito dela v Berlinu

Berlin, 3. II. (ADNO Od 22. do 25. februarja bo v Berlinu medconsko zasedanje za zaščito dela. Na zasedanju bo sodelovalo okrog 60 predstavnikov, v glavnem predstavnikov ministrstva za delo vseh nemških dežel ter predstavniki sindikatov vseh con.

Na zasedanju bodo sprejeli stališče do vseh perečih problemov za zaščito dela. Ustanoviti nameravajo medconsko strokovno odbore, ki naj bi izdelali smernice za delo — n. pr. smernice za zaposlitev žensk, za sprejem zakona o zaščiti mladine pri delu itd.

AMERIKA HOČE NAPRAVITI IZ IRANA PROTISOVJETSKO STRATEŠKO OPORIŠČE

Protestna nota sovjetske vlade iranski vladi

Moskva, 3. febr. (Tass) Posebni dopisnik »Pravde« poroča iz Teherana:

Kakor je že poročal iranski tisk, je iranska vlada 6. oktobra 1947 sklenila nov sporazum z ameriško vlado o prihodnosti ameriške vojaške misije v Iranu zaradi »sodelovanja« z iranskim ministrom za vojsko ter iransko vojsko. Upeštevajoč da široko množico iranske javnosti ne odobrava tega sporazuma, ker so upravičeno mnenja, da hočejo ZDA napraviti iz Irana vojaško strateško oporišče — so skušali nekateri iranski krogi zmanjšati pomen novega vojaškega sporazuma z Ameriko. Tako je ob koncu decembra 1947, objavil tisk poročilo iranskega vojnega ministristva, da ni bil sklenjen noben nov sporazum z ZDA in da gre samo za podaljšanje veljavnosti prejšnjih pogodb z ameriškiimi častniki, ki so bili pozvani v Iran kot »strokovnjaki« v smislu dogovora z dne 25. oktobra 1943.

Vendar je dejansko stanje popolnoma drugačno. Novi iransko-ameriški sporazum od 6. oktobra 1947 omogoča ZDA, da izvajajo lahko močan vpliv na organizacijo oboroženih sil v Iranu in je iranska vojska izgubila značaj vojske samostojne in suverene države.

Glede na sklenitev nove iransko-ameriške pogodbe je sovjetski vele-

poslanik v Iranu Sadčikov izročil 31. januarja iranski vladi naslednjo noto, v kateri ugotavlja:

»1. Iransko vojsko opremljajo pod vodstvom ameriških vojaških svetovalcev z ameriškim orožjem enakega tipa, kakršnega pošiljajo ZDA na kredit turški vojski. 2. V začetku leta 1947. je ameriški vojaški svetovalec general Graw sestavljal načrt za preobnovo iranske vojske, ki ga je šah odobril. 3. Posebna komisija ameriških svetovalcev sodeluje v iranskem generalnem štabu. 4. Ameriški svetovalci so napravili načrt za preobnovo iranske vojne industrije, po katerem bodo iranske tovarne za vojaški material opremljene z ameriškiimi napravami, da bomo mogle proizvajati in popravljati orožje ameriškega tipa. 5. Na zahtevo ameriških vojaških svetovalcev in pod njihovim poveljstvom so zgradili v mestu Kum veliko letališče opremljeno z ameriškiimi napravami. Sodeč po obsegu letališča in po znanju ameriških svetovalcev za njegovo graditev, to letališče sploh ni namenjeno za iransko letalstvo. V zvezi s tem je treba poudariti, da so ameriški predstavniki zgradili tudi benziško skladišče v južnem Iranu. V zadnjih mesecih je opaziti, da se ameriški svetovalci vmešavajo tudi v druge zadeve, zlasti v upravo letal-

ske družbe »Irantrak«. Ameriški častniki imajo v teh ustanovah vodilno položaje. 6. Obnovljeno so štiri vojašnice in bivše ameriško taborišče v Teheranu, ki so na razpolago ameriški vojaški misiji, kar dokazuje, da pričakujejo prihod znatnega števila ameriških častnikov in vojakov v Iran.

Delovanje ameriške vojaške misije v Iranu lahko povzroči nevarnost za meje Sovjetske zveze, kot n. pr. graditev utrdb pod poveljstvom ameriških častnikov ob iransko-sovjetski meji. Posebna komisija, v kateri sodelujejo ameriški svetovalci, sodeluje pri sestavljanju načrtov za gradnjo novih letališč in izpopolnitev obstoječih. Račun tega posreduje največjo pozornost gradnji letališč v obmejnih področjih proti Sovjetski zvezi.

V zadnjem času izkoriščajo ameriški vojaški svetovalci svoje pogoste obiske in letalska potovanja v področjih, ki meje na Sovjetsko zvezo, za snemanje in proučevanje iransko-sovjetske meje itd.

Omenjenih dejstev ni mogoče spraviti v sklad z načelom dobrega sosedstva in s sovjetsko-iranskim dogovorom od 20. februarja 1921. Sovjetska vlada pričakuje zato, da bo iranska vlada takoj storila potrebne ukrepe, da se konča sedanji nenormalni položaj.

ZSSR zahteva uničenje nemške vojaško-industrijske zmogljivosti

Berlin, 3. febr. (Tass) V Berlinu je bila 31. januarja redna seja zavezniškega kontrolnega sveta za Nemčijo, ki so se je udeležili maršal Sovjetske zveze Sokolovski, britanski general Robertson, ameriški general Clay in francoski general König. Kontrolni svet je sprejel sklep o ukrepih za omejitev in nadzorstvo nad osebami, ki so bile v službi bivših nemških oboroženih sil in lahko postanejo še nevarne, če jim ne bi preprečili nove militaristične aktivnosti.

Kontrolni svet je razpravljal o sovjetski spomenici o načrtu za razorožitve, demilitarizacijo, razpust oboroženih sil in uničenje vojaško-industrijske zmogljivosti Nemčije. Maršal Sovjetske zveze Sokolovski je staval konkretne predloge za izvedbo sklepov Sveta zunanjih ministrov za demilitarizacijo Nemčije. Predlogi maršala Sokolovskega predvidevajo razpust in likvidacijo vseh vojnih formacij in zapadnih conah in vseh vojnih formacij, sestavljenih iz oseb, ki niso nemške narodnosti (ostanki poljskih oddelkov generala Andersa, jugoslovanski madžarski, ukrajinski in drugi fašistični oddelki ter poveljstva), uničenje nemškega vojaškega materiala in porušitev vseh vojaških objektov ter naprav, namenjenih za vojskovanje na kopnem, vodi in v zraku, konkretno takojšnja izvedba demilitarizacije pomorskih vojaških oporišč

in pristanišč v Nemčiji, izdelavo načrta do 10. marca za uničenje nemških topniških, letalskih, tankovskih in drugih vojnih tovarn posebej zgrajenih za proizvodnjo orožja ter zagotovitev dejanskega uničenja vseh teh tovarn do 1. julija 1948.

Ob predložitvi svojih predlogov je maršal Sovjetske zveze Sokolovski opozoril na dejstvo, da se demilitarizacija v zapadnih conah Nemčije ne izvaja tako kot prej in da sabotirajo sklepe štirih držav o demilitarizaciji. Sovjetsko poveljstvo smatra, da taka politika škoduje zagotovitvi trajnega miru in varnosti v Evropi in je v nasprotju z interesi vseh miroljubnih držav ter interesi samega nemškega ljudstva.

General Clay, Robertson in König so skušali pobiti izjavo sovjetskega poveljstva, vendar niso omenili nobenega konkretnega dejstva, tako da so njihova »zanikanja« samo potrdila pravilnost izjave sovjetske delegacije. Nato so ameriški, britanski in francoski predstavniki prosili, da bi se razpravljalo o sovjetski spomenici predložili na prihodnjo sejo. Pri tem je britanski general Robertson izjavil dvom, da bo Kontrolnemu svetu uspelo doseči soglasje o tem vprašanju, ker so sovjetski predlogi baje brez »ustavne oblike«.

Nato je bila ožja tajna seja kontrolnega sveta.

KP Češkoslovaške pojde na volitve z najboljšimi nadami

Praga, 3. febr. Centralni sekretar KP Češkoslovaške Rudolf Slansky je govoril na velikem predhodnem zborovanju v Podmoklem blizu češkoslovaško-nemške meje in je izjavil med drugim:

»Bliznje volitve bodo v znamenju boja med naprednimi in socialističnimi silami ter ostanki izkorščevalnih sil v socialistični, ljudski in slovaški demokratiški stranki, ki bi radi unčlji pridobitve naše narodne evalucije, vrnilj podržavljeno industrijo domačim in tujim kapitalistom in privleči znova na oblast predstavnike bančnih, industrijskih in drugih klik. Vodstvo teh strank hoče podrediti Češkoslovaško dolarskemu imperializmu, ki obnavlja nemško težko industrijo in gradi iz Zapadne Nemčije novo militaristično pangermansko državo. Prebivalstvo obmejnih krajev naj zato budno zasleduje delovanje

sudetskih Nemcev v anglo-ameriških conah in njihovo spletkarjenje proti Češkoslovaški pri anglo-ameriških oblasteh.

Komunistična partija želi, da bi bile volitve v zakonito določenem roku in da bi bila pred volitvami izdana nova ustava in zakoni, ki so sestavni del velikega vladnega programa za izgradnjo države. Nekatere stranke bi se tem zakonom rade izognile. Desničarski elementi v socialno-demokratiški stranki so dobili po kongresu v Brnu večji vpliv v stranki in želijo sedaj ustvariti z drugimi elementi protikomunistični blok. Ravno danes, ko se medsebojno borijo socialistične sile in ostanki kapitalističnih klik pa je potrebno, da se komunisti in socialni demokrati še bolj združijo v borbi proti sovražnikom delovnega ljudstva.

Komunistična partija je vsak dan

Sovjetska zveza bo vrnila izposojene ladje ZDA

Washington, 3. febr. (Tass) Vlada ZDA je v zvezi s sedanjimi sovjetsko-ameriškiimi pogajanimi za ureditev obratuna po zakonu o posojilu in najemu sprožila vprašanje vrnitve 7 ci-sternskih in tovornih ladij, ki jih je Sovjetska zveza dobila med vojno z drugimi trgovskimi ladjami po zakonu o posojilu in najemu.

Sovjetski veleposlanik v Washingtonu Panjuškin je obvestil 31. januarja ameriško vlado, da je sovjetska vlada naročila svojim pristojnim organom, da naj v februarju in marcu izročijo te ladje ameriškim oblastvom.

Predlog za novo zmanjšanje ameriške »pomoči«

Washington, 3. febr. (AFP) Republikanski senator Bridges, predsednik kreditnega odbora ameriškega senata, je izjavil, da je popolnoma nepotrebno, da bi Kongres izglasoval celotaj znizane kredite za prvih 15 mesecev izvajanja Marshallove pomoči. Predlagal je, da naj se vsota za prvo dobo zniža še za 800 milijonov dolarjev, in pristavi, da bi zadostovalo, ako bi Kongres samo v načelu izglasoval trajanje te »pomoči«.

Napad na sedež KP v Parizu

Pariz, 3. febr. (Tass) Včeraj so v Parizu neznanzi napadli prostore rajonske organizacije komunistične partije Francije v ulici Colombar št. 3. Napadalcji so neovirano izginili.

Arabski narodi proti naklepom imperialistov

Kairo, 2. febr. (Tanjug) V zvezi s poskusi nekaterih krogov, da bi arabske dežele med seboj poveželi z regionalnimi zvezami, piše »Al Džamahir«, da gre dejansko za nevaren imperialistični načrt za vojaško zvezo, ki bi omogočila Angloameričanom, da bi z reakcionarnimi vladami in vojaškimi silami vplivali na arabske narode. Vsem je jasno, da je to napadali načrt imperializma proti ljudskim demokratičnim gibanjem, proti svobodi in suverenosti arabskih narodov. Vendar bodo arabski narodi uničili vse načrte imperializma.

Razkosana Indija (Konec)

K Pakistanu spadajo severozahodna obmejnja pokrajina, Sindh, Beludžistan in zapadni del pokrajine Pandžab. Ta skupina tvori zapadni del Pakistana s 27 milijoni prebivalcev. Na vzhodu spada k Pakistanu severno vzhodni del pokrajine Bengalije in jugozapadni del pokrajine Asam s 40 milijoni prebivalcev. Med zapadnim delom Pakistana in njegovim vzhodnim delom je razdalje 1300 km. Največje mesto na pakistanskem ozemlju je Lahore, najvažnejše pristaniško mesto pa Karachi — začasno glavno mesto Pakistana. V vzhodnem Pakistanu je mesto Daka upravno središče, Citagong pa najvažnejše pristaniško mesto. Pakistan nima nobenih velikih industrijskih središč, zato pa ima tem več poljedelskih pridelkov. Pakistan je predvsem agrarna dežela s kolonialnim gospodarstvom.

zaplenteni problemov v odnosih med Hindustanom in Pakistanom. Angliški imperialisti bodo nedvomno izkoristili te probleme, da bi še lažje izvajali politični pritisk na Indijo, kakor tudi na Pakistan. Upeštevati je treba še posebno izpremembe v razmerju razrednih sil, ki je nastalo po izvedbi Moubattenovega načrta. Hindustan je razmeroma precej industrializirana kapitalistična dežela, kjer sta razvita nacionalna buržoazija, pa tudi delavski razred v Pakistanu je nasprotno nacionalna buržoazija zelo slabotna, zato pa je tem več trgovcev in oduhovih. Največ je posestnikov, malo pa delavcev. Te izpremembe v razrednem razmerju v Indiji in Pakistanu se izražajo tudi v politiki obeh dominionov in v značaju socialnih problemov, ki so tamkaj na dnevnem redu.

Ako je vodstvo Indijskega narodnega kongresa sprejelo Moubattenov načrt, je slo pri tem samo za kompromis in kravlj kupčijo med indijsko buržoazijo in angleškim imperializmom. Indijska buržoazija je privolila v politični kompromis predvsem zaradi tega, ker se je bala osvobodilnega gibanja, ki je zajelo široke množice ljudstva. Politični kompromis se znači tudi na gospodarskem polju. Ustanovljena je bila vrsta angleško-indijskih mešanih družb. Jasno je bilo, da se je indijska buržoazija bala, da bi izgubila v Angliji zamrznjene milijonske zneske britiških dobrobitelj, še bolj pa se je bala ameriškega imperializma, ki bi mogel postati še bolj neprijeten tekmeč kakor angleški.

angleškimi imperializmom bo imel še zelo resne posledice za vse politično življenje Indije. Indijska buržoazija in vse njene politične skupine so se namreč po razkosanju Indije odpovedale borbi proti imperializmu. Desno krilo kongresa vodi edaj ofenzivo proti delavskemu razredu. To dokazuje tako pri stavkah naperjen zakoni kakor tudi poskusi razcepjanja delavskega gibanja z ustanovitvijo tako imenovane narodnega strokovnega kongresa (Masdur Sevak Sangh) kot protitež indijskemu deželnemu strokovnemu kongresu, nadalje arretacije delavskih voditeljev in protikomunistična gonila v kongresnem časopisu. Mnogi indijski politični vedno bolj poudarjajo, da je borba za neodvisnost Indije končana in da je potrebno sedaj vzpostaviti prijateljske odnose in gospodarske zveze z Anglijo. Indijski ministrski predsednik Nehru je dne 16. decembra 1947 na seji trgovske zbornice v Kalkuti izjavil: »Vojna je končana, končan je tudi boj za neodvisnost Indije.«

Nihče izmed vodilnih indijskih politikov sicer še ni nastopil za to, da bi ostala Indija dominion tudi po juniju 1948 vendar so razlogi za domnevo, da bi se višji sloji indijske buržoazije, v kolikor bi dovoljevali to notranjepolitični položaj, zadovoljili za nedoločeno dobo s statuso dominiona. Združitev reakcionarnih sil Indije se izraža tudi v ustanovitvi različnih organizacij fašističnega tipa, ki so vse pod vodstvom Hindu Mahasabhasa. Na drugi strani pa se istočasno združuje tudi demokratični tabar, ki postaja vedno bolj aktiven. Kapitalistični voditelji indijskega narodnega kongresa in njihova privolitev v Moubattenov načrt sta izzvala v demokratičnih krogih deželo veliko nezadovoljstvo. Strokovni kongres je sprejel resolucijo, ki protestira proti razkosanju Indije. Komunistična partija Indije označuje Moubattenov načrt kot novo ofenzivo

osvobodilnemu gibanju Indije in poziva k boju proti tej ofenzivi.

Kar se tiče socialistične kongresne stranke, jo je nezadovoljstvo srednjih slojev prebivalstva in demokratične inteligence s kompromisno politiko vodstva indijskega narodnega kongresa prisililo, da je nekoliko izpremenila svojo taktiko. Ne da bi prekinila s kongresom, se je stranka preimenovala v socialistično stranko Indije in izjavila, da bi sprejela v svoje vrste tudi nečlane kongresa. Desno krilo stranke je popolnoma opustilo borbo za neodvisnost in dela predvsem za to, da bi razcepilo delavsko gibanje in kmečko gibanje.

Delavsko in kmečko gibanje sta trenutno tako važna činitelja v političnem življenju dežele, da vladajoči krogi Indije nikakor ne morejo iti preko političnih zahtev delavcev in kmetov. Zaradi tega imajo vezane roke celo on elementi, ki bi bili pripravljivi, privoliti v še večje odstopne angleškimi imperializmom. Važno vprašanje v političnem življenju Indije je tudi stališče indijske vlade do kmečevine. Trenutno spadajo skoraj vse kmečevine, izvenzih Haldarabada, k Indiji Priključitve posameznih kmečevin k Indiji je bil rezultat pritiska demokratičnega gibanja, ki stremi za tem, da bi bil odstranjen poseben položaj kmečevin. Kmečevine so eden izmed ostankov fevdalizma, ki je tako zelo oviral razvoj Indije. Vsi razredi Indije, razen kmetov samih in veleposestnikov, so zainteresirani na njihovo odstranitvi. Politika indijske vlade proti kmečevinam ni niti dosledna niti odločna, vsekakor pa je zaznamovani določene korake za odstranitev preostanka fevdalnega razkosanja. Ako upoštevamo delovanje indijske vlade, moramo reči, da ni niti od daleč izvedela programa indijskega narodnega kongresa, ki ga je razglasila pri volitvah let 1945-46. Izvedla ni niti agrarne reforme, niti ni odpravila veleposestva, niti

razdružila kmetov, niti podržavila glavne industrije, pač pa je sprejela kompromis s kmezi. Ker je vlada pri upravno-politični razdelitvi dežele pustila vse po starem, zato tudi ni rešila narodnega vprašanja v Indiji, kjer žive po raznih pokrajinah in kmečevinah najrazličnejše narodnosti. Ako ne bodo rešena vsa ta vprašanja, Indija ne bo nikdar prišla do resnične neodvisnosti.

Položaj v Pakistanu se znatno razlikuje od položaja v Indiji, in sicer že zaradi tega, ker je tamkaj industrija zelo slabo razvita. V demokratičnih muslimanskih krogih, ki so jih voditelji muslimanske lige pridobili za ustanovitev Pakistana s protimperialistično demagogijo, je zaradi razdelitve Indije vedno večje zaračunanje. Trenutno vzdržujejo vladajoči krogi Pakistan svojo vpliv na množice še z vse-muslimansko in protimuslimansko demagogijo. Tako propagirajo idejo »stezega kontinenta«, ki naj bi združil vse mohamedanske dežele. Pakistanski ministrski predsednik strelno napada v svojih govornih vladu Indije, ki ji očeta, da škaniira muslimane in da se zavzema za priključitev Džunagada, Kašmira in drugih mohamedanskih kmečevin.

Indijska vlada je, kakor znano, proslila Varnostni svet OZN, da naj prečije položaj, ki je nastal v odnosih med Indijo in Pakistanom, pri čemer je izjavila, da Pakistan podpira vojaško pustolovščino v Kašmirju. Po dosedanjih poročilih zavzemajo dogodki v Kašmirju značaj dolgoletne bratske vojne. Kašmirska pustolovščina, ki zaostre odnose med Indijo in Pakistanom, nedvomno omogočuje Angliji izvajanje pritiska na vladu dominionov. Angleška politika v novih dominionih temelji nedvomno na tem, da so reakcionarni elementi v Pakistanu močnejši kakor v Indiji. Demokratične skupine so se odcepile od muslimanske lige. Celu nekatere zelo ugledne osebnosti so zapustile njene vrste. Dogaja se, da se visoki uradniki v pa-

kistanskih državnih organih odpovedujejo vodilnim mestom. Istočasno je opaziti pri reakcionarnem vodstvu lige težnjo, napraviti iz nje organizacijo posestnikov in oduhovih, ki naj bi postala trajna reakcija.

V splošnem torej razdelitev Indije ni prinesla neodvisnosti niti Hindustanu niti Pakistanu. To dejanje nikakor ni bilo v prid indijskega ljudstva, ki samo zaradi kapitalizacije voditeljev njegove največje politične organizacije — Indijskega narodnega kongresa — ni doseglo popolne neodvisnosti. Korist je imel od razdelitve samo angleški imperializem, ki mu je grozila nevarnost, da bo izgubil celo Indijo, z razkosanjem Indije pa si je sedaj zagotovil položaj razsodnika in je obdržal v Prednji Indiji tudi vrsto političnih in gospodarskih postojank.

Cprav formalno drug od drugega neodvisna, pa sta Pakistan in Indija v resnici omezijsko in gospodarsko tako medsebojno povezana, da ne moreta živeti brez najožjih medsebojnih odnosov. Angleška politika, ki jo podpirajo reakcionarni krogi Pakistana in Indije, dela sedveda proti vzpostavitvi takih odnosov. Upoštevati je treba, da si je angleška vlada zagotovila zelo močne politične postojanke v obeh dominionih. Indijska armada je sedaj razdeljena v armado indije in v armado Pakistana, skupni vrhovni poveljniki pa je angleški general Auchinleck, ki je poveljeval dosedaj celotni indijski armadi. Največji del komandnih mest — generalskih mest in višjih oficirskih činov — je zaseden z angleškimi oficirji. Tako v Indiji kakor tudi v Pakistanu so ostali v vrsti pokrajnih angleških guvernerji. V državnem aparatu obeh dominionov igrajo angleški uradniki važno vlogo. Ako še upoštevamo, da je obrnil angleški kapitalizem v gospodarstvu obeh dominionov še vedno močne postojanke, potem bo vsakomur jasno, da borba za resnično neodvisnost Indije niti od daleč še ni končana.

Prešernov teden 1948

1. februarja 1948 je objavil Slovenski poročevalec, ki je takrat izhajal na osvobojenem ozemlju, odlok Predsedstva Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda. Ta odlok, ki sta ga podpisala za Predsedstvo SNOS-a predsednik Josip Vidmar in sekretar Boris Kidrič, se glasi takole: »Osmi februar, dan smrti dr. Franceta

Prešerna, osrednjega slovenskega književnega genija, se proglašajo za kulturni praznik slovenskega naroda.

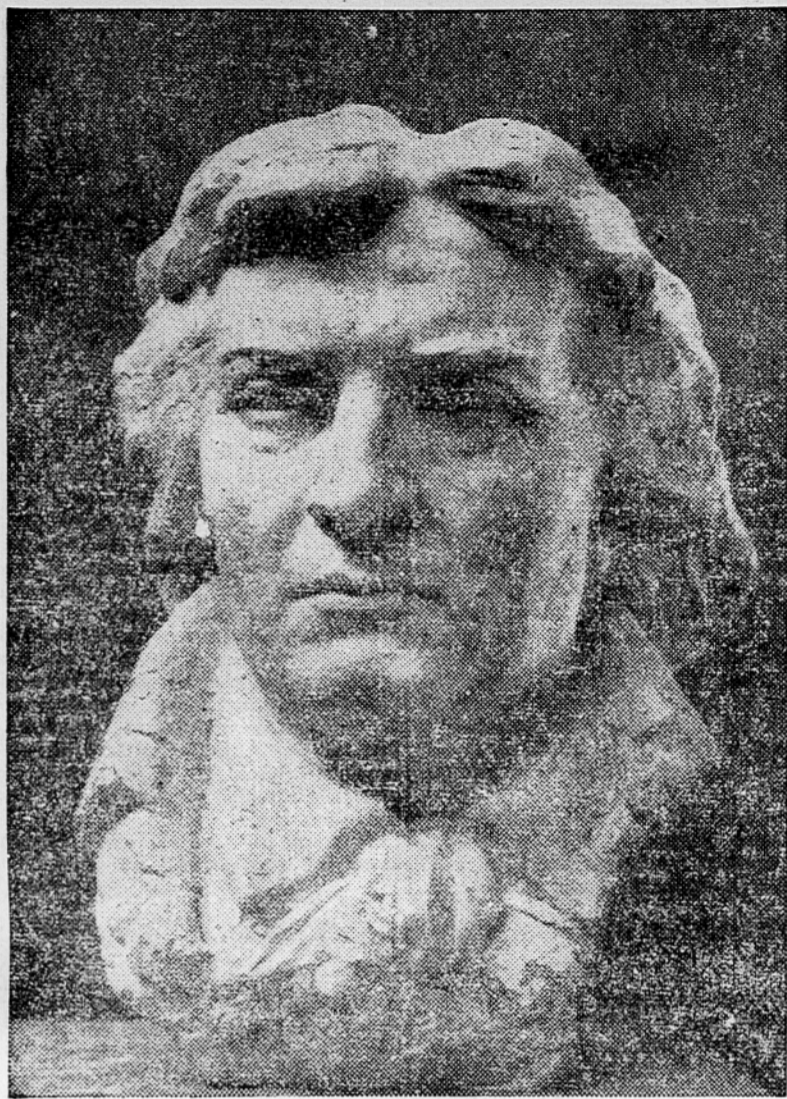
Ta dan naj se poslej s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih.

Ves slovenski narod naj se proslavam svojih kulturnih in prosvetnih ustanov pridruži in pri njih sodeluje.

Po tem zgodovinskem odloku, ki je že takrat, sredi najodločilnejših borb, pokazal zdrav odnos naše ljudske oblasti do vredne kulturne dediščine preteklosti, smo že v letu 1946 slavili ves teden pred dnevom Prešernove smrti, dneve od 2. do 8. februarja kot »Prešernov teden«. Lanl je bil namenjen ta teden slovenski knjigi in tudi letos ga praznujemo v znamenju pozitivne našega kulturnega življenja. Vsi prosvetni aktivni v naših središčih in oddaljenih vaseh so organizirali za te dni vrsto kulturnih prireditev in si zadali nalogo, da v tem času še posebej pomagajo k popularizaciji dobre slovenske knjige.

V slovenskem kulturnem središču smo odprli v tem tednu veliko umetnostno razstavo Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov, ki daje prezez dela naših slikarjev in kiparjev zlasti v novem obdobju. Razstava je v Moderni galeriji, kar daje še poseben poudarek, saj je s tem poslojpe Moderne galerije prvič v celoti izročeno svojemu namenu. Vrsto prireditev so pripravili za ta teden tudi naši glasbeniki, tako komorni večer in simfonični koncert, predvsem pa Arničev »Dumoz, simfonjo za solo, zbor in orkester, na besedilo Župančičeve pesnitve, ki je bila to pot prvič v celoti izvajana. Slovensko narodno gledališče v Ljubljani bo imelo v tem tednu novo krstno predstavo, premiero komedije Mateja Bora »Vrnitev Blažonovih«. Naše založbe so namenile ta teden popularizaciji naše knjige, ki mora najti pot v vsako slovensko hišo.

Tako bo naše ljudstvo, v mestih, delavskih središčih in kmetijskih domovih letos zvesto proslavilo dan Prešernove smrti, tretji Prešernov teden v svobodi.

B. Kalin, Prešeren (1947)

O Prešernovi knjižnici

V dnevi, ko smo prvič v svobodi proslavljali kulturni praznik slovenskega naroda, Prešernov dan, je bila spočeta misel o ustanovitvi množične ljudske knjižnice, ki je dobila ime po našem največjem pesniku, geniju slovenskega naroda, Prešernova knjižnica.

Naloga Prešernove knjižnice bi na kratko opredelili takole: Prešernova knjižnica naj bo naša velika ljudska zbirka, ki pride vsako leto ob določenem času do vseh slovenskih domov v mejah slovenske republike in v mejah Jugoslavije, a tudi tven njenih meja, ipovsod, kjer je slovenski človek in kjer je slovenski dom. Ze samo to dejstvo, da povemo vsako leto istočasno vso slovensko družino z isto kulturno vezjo, je velikega pomena. Prešernova knjižnica naj bi dajala svojim naročnikom vsako leto določeno število knjig naprednega duha iz vrst naših ali velikih tujih pisateljev.

Prešernova knjižnica naj s svojim letnim knjižnim darom pomaga graditi našo novo skupnost v kulturnem in delovnem pogledu s tem, da njene knjige bodijo pri delu, dajejo pregled v preteklem letu opravljenega dela in nam kažejo pot k delu, ki ga bomo opravili v novem letu; hkrati naj ohranja podoba naše velike borbe za svobodo.

Prešernova knjižnica je stopila v življenje in dala v dveh letih svojega obstanka čvrste dokaze za najustojnejšo obstanka in pokazala pogoje za velik razmah v bodočih letih. Prvo leto so izšle tri knjige: Kolektar Osvobodilne fronte za leto 1947, Spomini na partizanska leta in Prežihovega Voranca novele Samorastniki. Prvo leto njenega obstanka ni bilo še borbe za knjigo, čeprav so šle v celji nakladi (30.000) med ljudstvo. Drugo leto pa je bila stvar že nekoliko drugačna: Za knjige Prešernove knjižnice se je bila huda borba.

V Prešernovem tednu tega leta pa moramo začeti s delom za III. letnik Prešernove knjižnice, ki mora iziti najkasneje decembra. Knjige Prešernove knjižnice morajo letos dobiti vsi, ki si jih želijo. Da bo zajela ta želja letos še večji krog naročnikov, jamči program za prihodnje leto, ki obsega: Kolektar Osvobodilne fronte za leto 1949, Spomine na partizanska leta III. del, Miška Kranjc: Os življenja, roman znamenitega sovjetskega pisatelja Mihaila Solohova Zorana ledina ter prvo poljudno znanstveno delo v Prešernovi knjižnici A. Polenca: O razvoju živih bitij. Tako bodo prešli na

ročniki pet obsežnih, s slikami opremljenih knjig.

Lahko trdimo, da niso knjige Prešernove knjižnice ostale v naših domovih mrtvi kapitali. Zakaj? Njih vsebina je aktualna, krepka in privlačna: Kolektar ima članke o naši notranji in zunanji rasti in izgradnji, razpravlja o problemih in notranjega in zunanega političnega življenja. V Spominih na partizanska leta naj bi Prešernova knjižnica čimprej zbrala vse, kar je vredno ohraniti sedanjim in bodočim rodovom iz najpomembnejših dni naše zgodovine, ker bodo ti spomini važni vir za jasno podobo tistih dni, a hkrati zelo pomembna knjiga za vzgojo novega patriotizma in sedanjih in bodočih rodovih. Da bomo vedno znova radi segali po znamenitih delih kakor so Prežihovi Samorastniki, Naxčjev roman Sirota Stina itd., je gotovo. Tem knjigam se bodo letos pridružila po vrednosti

enako pomembna dela, ki se bodo na polhah nujno vvrstile med knjige, po katerih sega naš dobovni človek ali ki bodo ustvarile temelj taki knjižni polici v vsakem našem domu.

»Nekoč je v naši hiši malone zadostovala praroka, dandanes v sleherni kmeti, da mora imeti poleg sklednika in police za razno spravo tudi knjižno polico, ki pa jo je treba izpolnjevati z novostmi, ako noče zaostati za sosed, ako hoče dohitvati naglo dobo...

Kadar odloži knjigo z globoko vsebino, si prevzet od notranjega ugodja, čuti se bogatejši in svetlejši. Na vse strani in se razmaknile stene in pregraje, na vse strani se odpirajo razgledi poprej neslutene pokrajine in daljave.

Tako je napisal Oton Župančič ob tednu knjige 1947. Prešernova knjižnica bodi najširšim ljudskim množicam tisti osnovni vir za odpranje daljav in sirjav, bodi in postani osnovni temelj knjižnih polic v sleherni naši hiši. B. G.

Zogovič: Njegoševa pesnitev o borbi in svobodi

Slovenski knjižni zavod je izdal med svojimi novimi publikacijami Zogovičev esej o Njegoševem »Gorskem vencu«. Pregledno v kratkem vsebino tega novega eseeja o enem najpomembnejših del južnoslovenske književnosti.

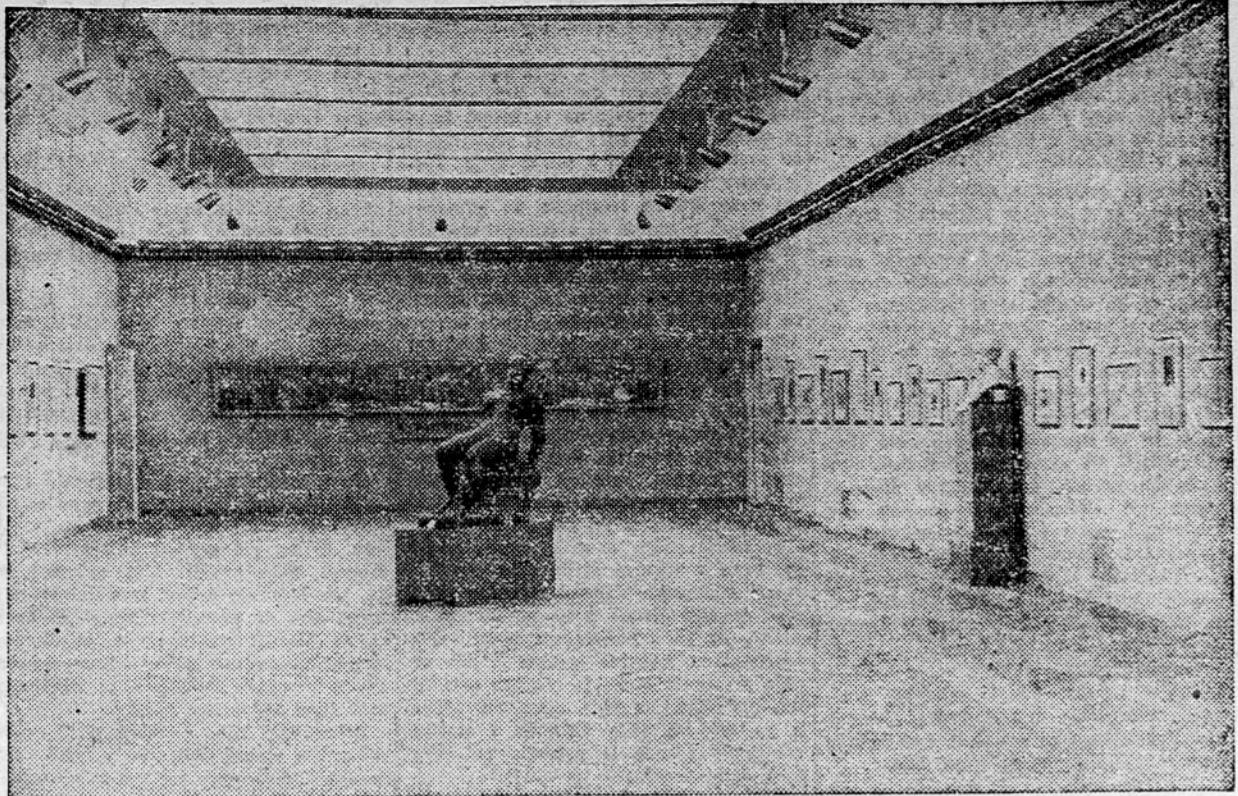
Ko postavlja Zogovič Gorskem vencu družbeno zgodovinski okvir, ugotavlja oportunitizma v črnogorski osvobodilni borbi, združitev črnogorskih plemen v centralizirano državo z vsemi njenimi bistvenimi pridevki ter obstoj plemenske ureditve, kjer pa že uzremo privatno lastnino; po razpadu srbske fevdalne države so se črnogorska plemena okrepila, s pojavom neposredne turške nevarnosti, v eksistencnem boju pa so se še bolj stnila. Po propadu srednjeveške države je bil v Črni gori edini ostanek fevdalne reda in fevdalne državne organizacije črnogorska metropolija, ki pa se vsled dejstva, da se je vedno uspešnejša borba plemen vodila pod geslom obrambe krščanstva in zaradi sočasnega plemenskega idealiziranja srednjeveške države, ki je videlo v vladiki njeno preostanilo, vse ožje spajala s plemen. Njegoš je pisal Gorskij venci v času, ko so srbski napori za ustvaritev neodvisne države razgibali osvobodilna prizadevanja črnogorskega ljudstva in jim dali viš-

jo socialno in nacionalno vsebino ter je bila Črna gora v obdobju svojega najvišjega napona, ki se je izrazil v ustvarjanju države in v začetku ustvarjanja naroda. Pesnikovo svobodoumno in humanistično pojmovanje družbenih problemov je posebno jasno razvidno v njegovih pogledih na 1948. I., ki so polni dosledne nacionalne revolucionarnosti.

Spopad v Gorskem vencu je spopad Črnogorcev in Turkov, iz katerega zveni razredna borba med fevdalci in izkoriščanimi kmeti, kateri je dal Njegoš značaj boja med svetom, ki izgublja pravico do obstanka, in svetom, ki se bori za nov življenjski smisel. Obsojanje beneškega kapitalizma predstavlja tozadevni plemenski opozicionalizem, a hkrati resnico prepovedi pomiritve z beneško družbo, ki pa izvira iz romantičnega žalovanja za srbsko srednjeveško državo. Prva poglavja so moralna motivacija neogibnosti direktne borbe zasuznjenega ljudstva in njenega prerajajočega učinka v družbi. Ko je to dokazano, se konflikt razvija in ostri do vstaje, kjer doseže svoj višek. Samo dejanje zmagovite bitke, ki pa borbe proti Turkom ne dokonča, se ne izvrši pred nami, dojemamo ga le posredno. Njegoševim lastnim mišljenjem smemo z gotovostjo slediti zgolj v splošnih zaključkih vsega dela, kjer beremo o

stanku, ki ga je sklical Kofol, da bi na njem onemogočil oha Blažona, Mila obdolži Kofola vohunstva, toda njena priča, lahkoživo dekle Suzana, se kima vohunske in ljubavne zveze s Kofolom, obrne stvar tako, da prevladuje vtiš, kot bi se hotela Mila znebiti svojega moža zaradi stare ljubezni z Andrejem. Iz Trsta pa se je vrnil tretji Blažonov sin, Štef, ki je prinesel s seboj Kofolova in Župnikova vohunska sporočila, tako da ju more Miha na istem masovnem sestanku dokončno razkrinkati. Kofol, župnik in Suzana dobe zaslužen kazen. Blažonov Miha, ki je bil v partizanski politikomisar, pa združijo vsa za obnovo, prične se polek k novemu, vedremu življenju, za katerega se bori danes vsa poštena slovenska skupnost.

Pri režiji je bilo potrebno upoštevati čas in kraj, v katere postavljata avtor dejanje svoje nove igre. Dogaja se v bližnji preteklosti, problem pa je še vedno aktualen, saj smo še pred nedavnim imeli čiščenje ljudskih odborov v zvezi z zadnjimi volitvami v krajevne ljudske odbore. Igra je zanimiva tudi zaradi tega, ker se doganjajo vrši na Primorskem, kjer so vladale posebne prilike — najprej 20 let pod Ita-

Pogled na razstavo v Moderni galeriji (Odelek grafike). V sredi: Karel Putrli; Kopalca

lvzrokih in metodah naprednega družbenega boja, med drugim v zapisku, da se da postaviti novi družbeni red samo z revolucionarnim zrušenjem stare družbe. Dvojboj dveh svetov je prikazal Njegoš z njunim plastičnim slikanjem in ju postavil kot dve novi, do tipičnosti zgščeni in konkretizirani stvarnosti ter tako v vsej raznolikosti podal vsestranski prezez fevdalne sistema in črnogorskega sveta v dobi posebnega plemenskega reda. Če imajo Njegoševi junaki mnogo nediferenciranih potez je to priprati plemenski ureditvi, ko so bili ljudje medsebojno dejansko nezadostno diferencirani, pesnik pa je le verno zrcalil življenje.

Ves Gorskij venci je himna revolucionarni borbi za uničenje krivičnih druž-

benih odnosov in aktivnemu odporu proti zlu. Njegoševa vera pa je v bistvu navdušenje in samozavest branilca ljudstva ter ljubezen do človeka. Ljudje ki so iz ljudstva in znajo svoja čustva umetniško izpovedati, so prebujena ljudska zavest, ki razsvetljuje ljudstva bojno pot. Tak pesnik je bil Njegoš. Sprito pomankljivosti v literaturi o Gorskem vencu, ki je v mnogočem pod vplivom nekdanjega hegemonizma srbske buržoazije ali pa vsebuje nemalo vulgarosocioloških pogrsk, je Zogovičeva knjižica z neoporečnim marksističnim razlajevanjem osnovnih elementov Njegoševe umetnine važen in pozitiven prispevek inžnoslovenski književni zgodovini in kritiki.

A. Baš

Sovjetska revija o jugoslovanski znanosti

1. Leta 1945. je srbska Akademija znanosti poklonila sovjetski Akademiji v zvezi z njenim jubilejem obirnoro zbirko svojih edicij, prodvsem iz področja splošne in literarne zgodovine narodov Jugoslavije, etnografije in lingvistične. Sovjetska revija »Vprašanja zgodovine« (»Svoprosy istorii« 1947, št. 11) pridobuje poročilo o tej zbirki izpod peresa N. Tereškoviča. Uvrstitev vseh teh knjig v knjižnico Sovjetske Akademije ima, po besedah recenzenta, velik pomen, ker doseje knjižnica nj razpolagala s tem gradivom. Posebno važna so dela, ki so posevečena borbi jugoslovanskih narodov zoper Turke, publikacije o zgodovini Dubrovnika in monografije iz področja srbske obče in literarne zgodovine. V svojem poročilu podaja N. Tereškovič kratek pregled del Jovana Radonića, Lj. Stojanovića, F. Šišića, A. Belića, St. Stanojevića, Rešetarja, G. Čremošnika, A. Solovjeva in dr., poudarjajoč njih važen pomen tudi za sovjetsko znanost.

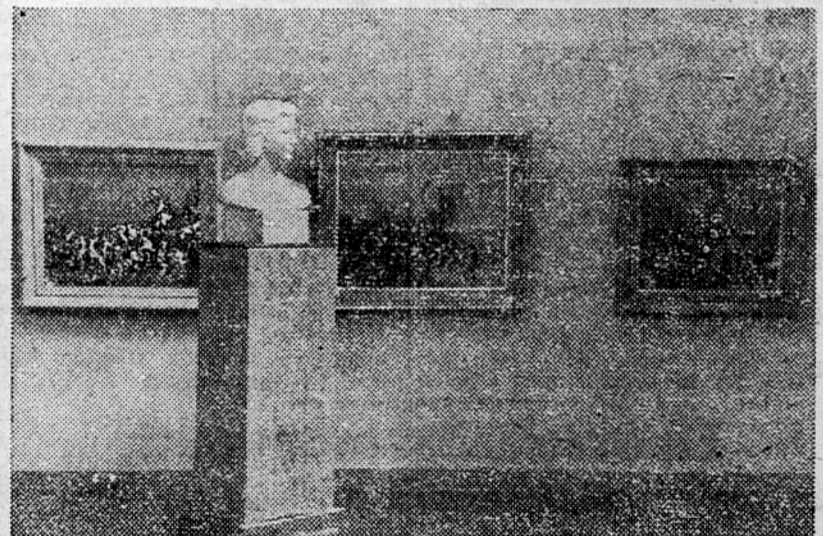
2. V isti reviji (1947, št. 10) poroča N. Korolratjeva o novem zvezku »Glasnika Državnog muzeja« u Sarajevu. V Kom dratjeva podrobno razčlenja vsebino poslednjega snopiča odlične sarajevske znanstvene revije. V zvezi s tem opozarja, da je v državnem muzeju v Sarajevu zbrano bogato zgodovinsko in etnografsko gradivo, počeni od prazgodovinskih časov vse do danes. Pred vsemi republikami nove Jugoslavije, — pravi re-

cenzenika, — se odpirajo dandanes široke perspektive znanstvenega udejstvovanja. Poročilo vsebuje ocene recenzentov, slovenskih znanstvenikov dr. Josipa Korošca in dr. Gregorja Čremošnika, dr. Svetozara Radojčića, dr. Aleksandra Solovjeva in dr.

N. Konradtrajeva poudarja visoko znanstveno ravnanje sarajevske strokovne revije: »Njene vsebinsko raznolične razprave nudijo mnogo gradiva za proučevanje malo znanih, odn. povsem neraziskovanih vprašanj jugoslovanske zgodovine.«

Jugoslovanska kronika

V zvezi z letnim občinim zborom Društva hrvatskih književnikov, ki se je vršil v nedeljo 1. februarja v Zagrebu, so prispeli v glavno mesto Hrvatske zastopniki književnih združenj drugih naših republik. Prisoten je bil tudi predsednik Zveze jugoslovanskih književnikov Ivo Andrić, Srbijo sta zastopala Desanka Maksimović in Tanasije Mladenović, Slovenijo Ivan Potrč, Bosno in Hercegovino Izala Samokovlija in Črnogoro Radivoj Marković-Stenski. Obširni referat je na občinem zboru podal tajnik Joža Horvat, ki je očrtal lanskolnetno delo in uspehe hrvatskih književnikov. Napovedal je skorajšnji izid še v lanskolnetno sezono spadajočih izvernih del: pesni mladega Sime Vučića, pa tudi novel Ranka Marinkovića. Za predsednika ki bil znova izvoljen Slavko Kolar, za prvega tajnika Peter Segedin.

Kalin Zdenko: Ženski portret V ozadju oljja D. in N. Vidmarja

V založbi Nakladnog zavoda Hrvatske so izšle »Tri drame« Miroslava Krleža. To je tretji zvezek Krležinih del v izdaji NZH. V tej knjigi so nastisnjene tri pisateljeve drame iz najzgodnejše dobe, »V taboričku«, »Volčjake« in »Golgot«. Prva tridejanska se je včasih imenovala »Galicija«. Najpomembnejše je tretje delo, »Golgot«. V zagrebškem gledališču so ga dali l. 1922. Delo je bilo nagrajeno z Demetrovo nagrado, knjižno pa je izšlo l. 1937. »Volčjak« je bil igran v Zagrebu 1923. leta (tudi Demetrova nagrada), v knjigi pa je izšel dvakrat, l. 1924. in 1934. Drama »V taboričku« so leta 1937. igrali v Skoplju in v Osijeju. Premiera v Zagrebu, ki bi morala biti 30. decembra 1929 leta, je bila eno uro pred začetkom odpovedana. V Beogradu pa so dramo uprizorili samo dvakrat, potem je je pa minister za notranje zadeve vrgel z repertoarja. Zanimiv je komentar samega pisatelja, ki je pridejan tej novi izdaji njegovih prvih treh dramatskih del.

V Sofiji je izšla novelaska zbirka Stojana Daskalova z naslovom »Nove novele«. V posameznih novelah je vsebinsko zjel odpor, ki ga je bolgarski narod pokazal proti tujcem, ki so mu zasedli deželo, samo narodno osvobodilno borbo kakor tudi motive iz izgradnje in Bolgariji. Zlasti veliko strani te najnovejše Daskalovlje knjige je posvečeno trudu in prizadevanju bolgarske mladine. Knjiga spada med uspešna dela med lanskolnetni bolgarski izdajami.

Nakladni zavod Hrvatske je izdal v prevodu Iva Vrbanića znano delo bolgarskega pripovednika Krstju Beleva »Prodor«. Delo je izšlo v definitivni redakciji. Predvojna bolgarska cenzura je namreč marsikaj v romanu očrta. Belev je napisal veliko število knjig. Najbolj znan je njegov ciklus z naslovom »Osvobojenje«, katerega pripada deset romanov, med njimi tudi »Prodor«. Pisatelj je Makedonec. Rodil se je 1905. I. Dolga leta je prebil po zaporih (tudi »Prodor« je napisan v starozagorskem zaporu, končan 1936. leta), prepotoval je vso Evropo in bil večkrat tudi v SZ. Tale roman je že l. 1938. izšel v ruskem prevodu. V obsevnem delu je pisatelj nazorno prikazal Bolgarijo v prvi svetovni vojni. Delo je pisano napeto, zrel in spada med najboljše vzorce novejšje bolgarske proze. V zagrebški izdaji obsega čez 500 strani. Izmed desetih romanov z naslovom »Osvobojenje« je izdal dostje »Prodor«, »Mir« in »Nemirna letca«.

Na likovnoumetniški razstavi študentske Akademije likovnih umetnosti v Beogradu razstavlja 144 avtorjev čez 500 del. Razstava je zbudila veliko zanimanje in je bilo že pred dnevi prodanih 26 del v vrednosti skoraj 230 tisoč din.

Novo knjige in revije

Prejeli smo:

Dr. Milan Vidmar: Problemi prenašanja električne energije. Izdala Državna založba Slovenije. Strani 529. Ljubljana 1947.

Dr. George Bankoff: Zgodba o Čenčelinu. Prevedel Dr. Vladimir Brezovnik. Izdala Državna založba Slovenije. Strani 171. Ljubljana 1947.

Kolektar prosvetnih delavcev za l. 1948. III. letnik. Izdala Državna založba Slovenije. Ljubljana 1948.

Matej Bor: „Vrnitev Blažonovih“

(Razgovor z režiserjem tov. Jožetom Tiranom pred krstno predstavo v ljubljanski Drami)

»Najprej bi rad poudaril važnost tega, da je Borova igra, katere premiera bo v »Prešernovem tednu«, po Krefetovi predelavi Levstikovega »Tugomera« in po Kranjčevi drami »Pot do zločina« že tretja naša krstna predstava v tej sezoni. Vsaka krstna predstava je važna za razvoj slovenske dramatike, saj se na odru preizkusi novo slovensko dramsko delo. Borova nova igra je nedvomno tem bolj pomembna, ker je prva naša originalna slovenska igra, ki zajema snov iz nove Jugoslavije in kot politično-socialna igra zelo aktualna.

Morda bo najbolje najprej navesti vsebino in se potem razgovoriti o igri. Zgodba igre, ki se dogaja jeseni 1945 nekje na Primorskem, je naslednja: V neki vasi si je pridobil mesto predsednika Krajevnega ljudskega odbora trgovec Kofol, ki je sicer že med vojsko delal v vrstah Osvobodilne fronte, toda že takrat kot špekulant skrbel za svoje koristi. Zaradi osebnih koristi je z grožnjami in intrigami dosegel, da je dru-

žina Blažonovih tik pred koncem vojne zbežala v Gorico. Posestvo Blažonovih so proglasili za ljudsko imovino in jo razdelili, v hišo Blažonovih se je vselil sam Kofol, ki se je čutil popolnoma trdnega, zlasti ker je prepričan, da sta dva Blažonova sinova, o katerih ni bilo slišati ničesar, med vojno padla. Kofol ima mlado ženo Milo, ki je nekoč ljubila Blažonovega Andreja, toda Kofol je na svoj spletkarski način z grožnjami dosegel očetovo in njeno privolitve v zakon. Položaj pa se bistveno izpremenil, ko se nepridnikovano vrnela Blažonova sinova Miha in Andrej kot demobilizirana borca partizana. Mlada Blažona zahtevata, da se jima posestvo vrne in v tem konfliktu med z interesiranimi na Blažonovem posestvu je zgrajen doberšen del igre. V tem konfliktu drči Kofol, ki skuša na vsak način ostati v Blažonovi hiši, vedno niže in pade prav do špijonaže ter v zvezi z župnikom pošilja vohunska sporočila v Trst. Mila se odpro oči in zapusti Kofola. Na masovnem se-

stanku, ki ga je sklical Kofol, da bi na njem onemogočil oha Blažona, Mila obdolži Kofola vohunstva, toda njena priča, lahkoživo dekle Suzana, se kima vohunske in ljubavne zveze s Kofolom, obrne stvar tako, da prevladuje vtiš, kot bi se hotela Mila znebiti svojega moža zaradi stare ljubezni z Andrejem. Iz Trsta pa se je vrnil tretji Blažonov sin, Štef, ki je prinesel s seboj Kofolova in Župnikova vohunska sporočila, tako da ju more Miha na istem masovnem sestanku dokončno razkrinkati. Kofol, župnik in Suzana dobe zaslužen kazen. Blažonov Miha, ki je bil v partizanski politikomisar, pa združijo vsa za obnovo, prične se polek k novemu, vedremu življenju, za katerega se bori danes vsa poštena slovenska skupnost.

Pri režiji je bilo potrebno upoštevati čas in kraj, v katere postavljata avtor dejanje svoje nove igre. Dogaja se v bližnji preteklosti, problem pa je še vedno aktualen, saj smo še pred nedavnim imeli čiščenje ljudskih odborov v zvezi z zadnjimi volitvami v krajevne ljudske odbore. Igra je zanimiva tudi zaradi tega, ker se doganjajo vrši na Primorskem, kjer so vladale posebne prilike — najprej 20 let pod Ita-

lijo, po osvobojenju življenje v coni B. To daje svoj posebni značaj igri, čeprav je dogodek, ki ga igra obravnava tak, da bi se dal lokalizirati tudi drugje z nekaterimi drugimi značilnostmi. Mi smo lokalizirali igro v hribe med Tolminom in Idrijo. Na ta način se srečujeta v igri dva človeška elementa, ki se med seboj mečata, mediteranski in alpski, ki se začne pri Idriji v smeri proti Škofji Loki. V glavnem so ljudje teh krajev živahnejše temperamenta, zato sem v režiji skušal dati poudarka tej živahnosti, kajti primorski kmet je drugačen kakor dolenski ali štajerski. Te razlike so utemeljene; na eni strani vplivata že zemlja in podnebje, na drugi pa posebne zgodovinske prilike, ki so vplivale na karakter ljudi.

V zvezi s to lokalizacijo je tudi poizkus našega odrskega jezika v tej igri, za katerega smo se odločili v zvezi z avtorjem in lektorjem. Osebe govore na odru različno, kakor je to tudi v življenju, kajti nobena vas ne govori izenačeno, temveč imamo tudi tam diferencirani govor. V naši igri govori župnik književni jezik, bolj izobraženi in razgledani ljudje kakor na primer Mila ali Miha, ki je bil politikomisar

pri partizanih ter nekateri ostali govore tako zvani pogovorni jezik, enako kakor Kofol, ki kot priseljenc ne govori domačega narečja, dočim dajejo lokalno barvo manjše vloge domačinov, ki se v govoru najbolj približujejo narečju. Vse to je seveda poizkus in šele predstava bo pokazala, ali taka jezikovna diferenciranost preveč bije v uho našega poslušalca ali pa je sprejemljiva in bo potrebno v tej smeri izpopolnjeno delati naprej.

Osnovno načelo, ki me je vodilo pri režiji, je bilo, da postavim delo na oder verno avtorjevi zamisli. Vsak režiserski ali igralčev domislek naj raste iz dela samega in naj ne bo nobene režiserske koncepcije, ki bi šla mimo dela. Skušal sem se izogniti sleherni stilizaciji in sem se trudil za čim večjo preprostost in enostavnost. Hotel sem, da bi bila odrska interpretacija tega dela jasna, preprosta in čista. Koliko se je to posrečilo, bo pokazala predstava.

Posamezne vloge v Borovi igri so bisane tako, da so jih igralci lahko veseli. V igri je zasedenih več novih igralčjskih moči, ki jih namerava naš igralški kolektiv obdržati v svoji sredi. Tako igralca Jože Zupan in Stane Potokar težki in odgovorni vlogi

obeh mladih Blažonov, sosedo z mlatičnico pa Metka Bučarjeva, ki je znana po svojem dolgoletnem delu na Sentjakobskem odru. Poleg teh je dobila lepo, a težko igralsko nalogo Tina Leonova, ki igra Suzano. Kofola igra Lojze Drenovec, njegovo ženo Milo Vladoša Simčičeva, župnika pa Fran Lipah. V glavno dogajanje je vpletenih več zanimivih manjših figur, na primer gruntar Laznar (Janez Cesar), mežnar Mikuz (Josip Daneš), mlinar Sever (Stane Česnik) in krojač Jug (Milan Brezigar).

Se nekaj bi rad omenil: to je moja prva režija, če izvzamem svoje režijsko delo v partizanih. Dejstvo, da je bila poverjena režija mlademu človeku in da so v važnih vlogah zasedeni pretežno mladi igralci, je tvegano s strani avtorja in vodstva Drame, dokazuje pa, da je danes — v nasprotju z razmerami v stari Jugoslaviji — dana možnost dela v gledališču vsakomur, ki je dela voljan in da je dana možnost mladim ljudem, da se preizkusijo v važnih in tehničnih nalogah. Prepričan sem, da je to pravilna kadrovska politika gledališča, ki bo, če bomo z njo nadaljevali, čez leta prav gotovo bogato poplatača. E. S.

Koncert mariborskih železničarjev v Celju

Zelezniško sindikalno kulturno umetniško društvo „A. Besednjak“ iz Maribora je nastopilo 31. januarja v dvorani celjskega ljudskega gledališča z izbranim celovečernim programom pesnikov, recitacijskih in ene pesne točke.

Prostorna dvorana je bila domala razprodana, občinstvo pa je vsako točko nagrajevalo s poskranjem. Zlasti so ugajale pesmi Nižankovskega „Huljalji“, Simonitijeva „Bohen mi leži“, partizanska „Le naprej odred Kozjanski“, Mirkova „Pesem pohorskega kmeta“, a posebno priznanje in pozornost je vzbudila od dirigenta društvenega pevskega zbora tovariša Horvata komponirana pesem „Konjuh planinom“.

Tehnika in šport: Tekmovanje letalskih modelarjev v Zagrebu

V nedeljo 1. t. m. je bilo v Zagrebu tekmovalno letalskih modelarjev s sobotni modelarji prvenstvo Hrvatske. Tekmovalci so sobni modelarji iz Splita, Osjeka, Bjelovara in Zagreba in dosegli lepe uspehe. Najdaljši je bil polet sobnega modela M7 modelarja Radoslava Breznikarja, ki je po dvoranah krozil 3 minute 36,3 sekunde.

Športno brodarstvo v Srbiji

Društva športnega brodarstva v Srbiji so delovni načrti za drugo polletje 1947 presegla za 67%. Najbolj pomembni uspehi se bili dosegeni v vzgoji novih kadrov športnih brodarjev. V A tečaju so vzgojili 40 brodarških modelarjev. C tečaju v Splitu pa 8 učiteljev športnega brodarstva in drugih tečajev, ki so izučili 82 jadralcev in 14 kajakških modelarjev.

25letnica letalskega modelarstva v Sovjetski zvezi

V Sovjetski zvezi se pripravljajo na praznovanje 25 letnice obstoja letalskega modelarstva. Ob tej priložnosti bodo velika modelarska tekmovanja in številne razstave letalskih modelov po vseh večjih mestih ZSSR.

»Šport brez politike«

Po končani vojni se je po vseh državah zuvovala prebudila fizikalno gibanje. Oblike in smeri telesovzgojnega udejstvovanja v posameznih državah pa so precej različne, ponekod celo protislovne.

V. zimске olimpijske igre v St. Moritzu V ALPSKI KOMBINACIJI JE ZMAGALA FRANCIJA

St. Moritz, 4. febr. Tekmovanje v slalomu za kombinacijo je bilo danes dopoldne. Udeležilo se ga je 70 tekmovalcev, med njimi Jugoslovanci Slavko Lukanc, Matevž Lukanc in Jože Bertonec. Tudi v slalomu je bila borba med tekmovalci izredno huda.

Prve doberice naslednji: 1. Oreiller (Francija) 3.27 točke, 2. Molitor (Švica) 6.44, 3. Coutet (Francija) 6.95, 4. Mali (Avstrija) 8.54, 5. Alvera (Italija) 8.71, 6. Hansson (Švedska) 9.31, 7. Chjeroni (Italija) 9.69, 8. Nogler (Avstrija) 9.96, 9. Spunar (ČSR) 11.19, 10. Reinalter (Švica) 12.01 točke.

- Švica : Anglija 12:3 (5:2, 5:1, 2:0)
Češkoslovaška : Avstrija 17:3 (4:0, 5:1, 8:2)
Jutri so na sporedu hokejske tekme: Švica : Švedska, Avstrija : Italija in Poljska : Anglija.

Prpripreke jugoslovanskih športnikov za olimpijado

Zadnji dni je postalo Split središče, v katerem se fizikalni in tehnični pripravljajo na hitrija tekmovanja in udeležbo na olimpijskih igrah v Londonu. Pred dnevi je prislova iz Splita se nemirno vrtilo na hitrija veslaška sezona.

V Krškem so ustanovili okrajni fizikalni odbor

V sredo 28. januarja je bil ustanovljen občini zbor Okrajnega fizikalnega odbora v Krškem. Ustanovitev odbora je bila nujno potrebna, ker je v poslednjem času fizikultura v Posavju doživljala krizo.

Delavska in šolska mladina s fizikalnim tekmovalcem utrjuje medsebojne vezi

V nedeljo 25. januarja je bilo v Brežicah povratno srečanje med fizikalnim aktivnim gimnazijem v Brežicah in fizikalnim aktivom Celuloze iz Vidma. Nastopili so v odbojki, namiznem tenisu in šahu.

»Sport brez politike« ...

Cerprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo.

Smučarsko prvenstvo Srbije

Prvega februarja se je začelo prvenstvo Srbije v smučanju na Golici. Dobre snežne razmere so omogočile, da je prireditelj lepo uspeš. V teku na 18 km je sodelovalo 49 tekmev, med katerimi si je prvo mesto pripil Milan Marinković (Metalac) v času 1:38:34.

Preskrba

DELITEV MESNIH IZDELKOV
MLO - oddelek za trgovino in prekrabo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo do četrtke dne 5. februarja, t. j. od 8-12 in od 12-17 ure, na žilvsko nakazano OM izrodni obrok 150 g mesnih izdelkov na odrezek stov. 612 februar.

Cene svežega govejega in ičejevega mesa

Table with 2 columns: item description and price. Includes items like Telatina in govedina, Goveja prikladna, možgani, jezik, ledvice, je tra, srce, vami, smrdki, glava, pljuca, tra, srce, vami, smrdki, glava, pljuca.

Uradne objave

K OKLICU ZA KATASTRSKO OBČINO ZAGREBEC
V okviru o razgrnitvi podatkov dosedanjih preizvedb zaradi morebitnih ugovorov v postopanju za osnovevanje zemljiške knjige za katastrsko občino Zagreb...

Največji kmet Šiške se je sam razkrinkal

Na množičnem sestanku kmetov so obravnavali davčno osnovo. Po obravnavi, kako je prišlo do pravilne davčne odmere, se je takoj javil k besedi vaški motogec Jože Černe iz Vodnikovce ceste 133 in zahteval, naj se njegovo slučaj javno obravnava, ker mu ni razumljivo, zakaj je njegova davčna osnova za 100% višja od drugih.

je pa dal v časopis oglas, da proda plemske krave. V vseh teh slučajih ho pa še odločala ljudska volja. In še nekaj je Černe hotel prikriti: v bolnišnico oddaja mleko in to ne samo od svojih krav, pač pa vse na svoje ime z namenom, da se pokaže kot najnaprednejša in socialno čutečega človeka, saj se je stalno hvallil s presežkom oddaje mleka.

Cerneta so vprašali, če ve še za kakšen primer, da bi se kmet, ki nosi mleko iz oddajne vase v zbiralnico, zaračunal za pot 2 din pri litru ali pa za delavca, ki marsikdaj žrtvuje po več ur, da pride do svoje tovarne, kjer daje vse svoje sile za gospodarsko obnovo in čim prejšnjo izgraditev socializma.

Tudi politično se je trudil priti kakor koli in na kakršen koli način na oblast, četudi je bilo treba obliči štajersko obleko in klobuk in kandidirati na prelepi zeleni štajerski, ker doma ni imel nikakih uspehov. In med okupacije? Ali se spomni govora 25. septembra 1944 na velikem manifestacijskem zborovanju „predstavniki vsega naroda“ ob obletnici obnove slovenske uprave za Ljubljansko pokrajino kot prvi predstavnik kmetijskega stanu.

Volite novega okrožnega sodišča v Postojni

V nedeljo 25. januarja je bil prvič po priključitvi sklican v Postojni zbor okrožnega okrajnih ljudskih odborov iz vsega Slovenskega Primorja, to je iz okrajev: Postojna, Ilirska Bistrica, Sežana, Gorica, Tolmin in Idrija. Zbor je sklical Predizid Ljudske skupštine LRS zaradi volitev sodnikov in sodnikov-poročnikov za okrožno sodišče v Gorici z začasnim sedežem v Postojni. Zbora se je udeležilo poleg pomočnika pravosodnega ministra vladne LRS in delegata tega ministrstva še 15 delegatov vseh okrajev.

Se iz živšne Jugoslavije je Černe znan zemljetlačni spekulatnik

Na zboru je predsednik okrožnega sodišča podal izbrano poročilo o dosedanjem delovanju okrožnega sodišča. Ker se je po uveljavljenju mirovne pogodbe z Italijo prejšnji teritorialni okrožnega sodišča znatno povečal in ker so bili prejšnji sodniki voljeni še pred formalno priključitvijo Primorske k Jugoslaviji, je zbor delegatov razrešil dolžnost najprej vse dosedane sodnike in porotnike in potem z novo izvolil 4 sodnike-pravnike z znanjem zaslužnim predsednikom Venturinjem na čelu. Izvoljeni so bili tudi sodniki-poročniki, in sicer 15 iz goriškega okraja, 10 iz postojnskega in po 5 iz vseh ostalih okrajev.

Tek na petdeset kilometrov

In tak je videti na prvi pogled tudi Skimtenov obraz: odlično. Oči gledajo otopelo na sled, palci se premikajo enakomerno in odlično, koraki so enakomerni in trdni, a kdor ga nantanko pogleda in o tem kaj razume, opazi, kako iz tega obraza vpije izčrpanost. Otrpel je, kot ustnic in bra da so pobošeni, ustnice so razprte, iz ust teče slina, po licih se vijejo temne lise posušene znoja, pogled je neprisen, čeprav je neprenehoma uprt v konice smuč. Videti je, kakor bi hodil globoko zamisljen. In lasje so razmršeni, mu v neredu silijo izza naušesnic. V trenutku, ko ugleda novo vzpeteljo in opazi, da pojde kmalu navzdol, mu spreleti obraz kakor lahben nadih nova in sveža volja ter poskušna premagati zadnje metre navkreber v kratkih skokih, a to je samo poskus. Zdjaj vozi dol, drsi, izgine med drevesnimi debli.

navdušenje, tako kratko je in tako naglo uptahne. Zakaj Skimten je izgu bil. Brž ko se njegove smuči ustavijo, prideta k njemu dva moža, a iznenadna obstaneta in strm' ta vanj. Zakaj Skimten kaže s palico na odprti prostor pred seboj in razburjeno spregovori, vendar kakor bi se bil pravkar zbudil s čudno surovim glasom: »Pojdite po mater in jo držite! Pojdite po mater! Vso pot je tekla pred menoj!« »Ampak Skimten!« In eden mož ga prime za roko in vleče za seboj. Skimten gre voljno za njim. Gre počasi.

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Drobne zanimivosti

V Bukarešti je gostovalo budimpeštansko moštvo MTK, ki je odigralo prijateljske tekme s kluboma CTR in Chikunul. Prvi tekmi s kluboma MTK z rezultatom 3:0, z drugim klubom pa je izgubil z rezultatom 1:0. MTK bo odigral ob svoji vrnitvi v Budimpešto prijateljsko tekmo v Aradu s tamkajšnjim klubom IFA.

Uradne objave

V okviru Poljskega tedna je bil v Budimpešti bokarski dvoboj med Varsavo in Budimpešto, ki se je končal neodločeno 8:8.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Uradne objave

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Uradne objave

Zeprav je mednarodni olimpijski komite priznal olimpijski odbor v Trstu, vendar ne dovolj tržaškimi fizikalnim aktivim in športnikom, da bi se udeležili olimpijade v Londonu in jim dal možnost nastopati za Jugoslavijo in Italijo. V Trstu deluje tudi podružnica italijanskega komiteja, medtem ko ni jugoslovanskega. Večina mednarodnih športnih zvez je zahtevala izključitve Italije in Nemčije iz Olimpijskega komiteja, ki jima ni dovolil sodelovanja na olimpijadi v Londonu. Vendar pa poskušajo prizrdati za vsako ceno doseči svojo udeležbo na olimpijskih igrah.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

Uradne objave

Prav znanilo je tudi, da je ves čas imel poln hlev krav, v prejšnji Jugoslaviji in med okupacijo, sedaj najst sekund pred Skimtenom. Ljudje so bili presenečeni. Kvisslo? Kakšno ime je to Kvisslo? Odprlj so programe in vnelo iskali med listo tekačev 550 — 561 — 563. Ole Kvisslo, športni klub Aakroten, so brali. Tisti, ki so na vse kar najbolj nantanko pazili, so se zdaj spomnili, da je imel ta tekač že pri Kikutu dober čas, toda tako izrazito lepega uspeha mu niso bili prisojljali, nihče ni pa pričakoval, da se bo na četrti milj tako krasno odrezal. O, mi, da je obdržal ta tempo tudi na peti milj, da obdržal prednost pred Albinsonom in reši danes smučarski čas Norveške! Kvisslo... Kakšen krepek norveški zvok je v tem imenu. V tej navdušenja polni uri zveni to ime skoraj kakor godba.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR Četrtek, 5. februarja: Agata Petek, 6. februarja: Doroteja. SPOMINSKI DNEVI 5. II. 1944 — Akcija na Idrijski rudnik...

DEZURNA LEKARNA Centralna lekarna, Tromostje, Marilija trg 5. SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠKA V LJUBLJANI IN MARIBORU

Drama v Ljubljani Četrtek, 5. febr., ob 20: Bor: Vrnitev Blaznovih. Kristina predstava. Izven. Sobota, 7. febr., ob 20: Kranjec: Pot do zlobna. Red D.

Operazjano na današnje krstno predstavo Borove nove igre »Vrnitev Blaznovih«. Avtor je v njej obdelal zanimiv dogodek iz življenja pramočnega vasi po osvoboditvi Borova...

Opera v Ljubljani Četrtek, 5. febr., zaprt. Petek, 6. febr., ob 19.30: M. Kozina: Ekvivok. Red C. Sobota, 7. febr., ob 19.30: M. Polič: Mati Jugovčev. Red E.

Drama v Mariboru Sobota, 7. febr., ob 20: Shakespeare: »Kar hočete. Za sindikate. Vstopnice v prodaji tudi za ostalo občinstvo.

Opera v Mariboru Petek, 6. febr., ob 20: Puccini: »Madama Butterfly«. Obnovevalna predstava. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Mestni dom Sobota, 7. febr., ob 20: B. Nušič: »Zaljubljeni ostali, večerna predstava.

PRESEKOVNO GLEDALIŠČE, KRANJ Sobota, 7. febr., ob 19: Cankar: »Za narodno blagor. Predstava. Izven.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE, JESENICE V prostoru očetne Prešernove smrti in 100 letnice uporičnega Linhartovega »Matičnika«.

DEKANAT PRAVNE FAKULTETE V LJUBLJANI SPOROČA, da bo imel redni ni univerzitetni profesor dr. Matko s 1. sveče nastopno predavanje v ponedeljek, dne 3. februarja 1948 ob 11. uri v zbornici dvanajst univerze.

Radio Ljubljana, Maribor in Sl. Primorje 6.00 Budnica. 6.10 Poročila, objava sporeda in vremenska napoved. 6.30 Jutrnjica telovadba. 6.40 Veder. Jutrnanji spored.

RAJON II. BEŽIGRAD-SISKA ima cepljenje kokoši za vse zamudnike v četrtek, dne 5. februarja od 8. do 10. ure dopoldne pri Jelencu na Celovški cesti 52.

Ivan Ribič Stojan: Ljudje onkraj reke Roman 67 Tevž mu je iztrgal puško iz roke; bila je še tista, katero je Štefanu posodil Tona. Nesel je cev k nosu in jo povohal. Odprl je še zapirac in pogledal skoznjo. Bilo pa je že preveč mračno, da bi videl, kakšna je. Za hip je v negotovosti okleval. Potem pa je z mezinem segel vanjo.

»S tole puško, praviš, da si streljal, kaj?« Pomolil mu je prst. »Je tole olje ali ni — povej! Ali pa boš trdil, da si cev že po borbi mazel! S čim neki! Pfej!« Vrgel mu je puško pred noge. »Strahopetec! Pa da nas vsaj za norca ne bi imel!« Štefan je škrtnil z zobmi. »Pazi se!« je siknil skozi zobe. »Koga? Tebe? Kaj pa me tako gledaš, a? Prej, prej bi se bil pokazal, ko je bil čas za to, ne pa zdaj!« Tomazu je bilo prepričan dovolj. Videl je, da ima Tevž prav in do Štefana je začutil silen odpor.

Novo cene obvezne prodaje klavne živine

S 1. februarjem so stopile v veljavo nove cene obvezne prodaje klavne živine, ki so višje od dosedanjih za 2-3 din po kg živo teže. S tem je ljudska oblast ustregla želji naših živinorejcev, da so zmanjša razlika v cenah obvezne prodaje in prostih presežkih. Dejstvo je, da je dosedanja razlika v cenah povprečno utemeljena privzore in to zlasti pri tistih živinorejcih, ki so morali obvezno oddajati živino radi napačneja predpisa. Mnogi krajevni LO so v letu 1947, pa tudi letos v januarju, delali precejšnje napake pri odmerah odzajne živine na posameznem gospodarstvu. To napake so bile zlasti v tem, da so odmerjali enako težo na vsako glavo živine in zaradi teh napak so bili torej obremenjeni tudi tisti posestniki, ki sicer ne bi prišli v poštev za obvezno odzajno živino. Zato so bili zaradi razlike v ceni tudi gnojni oskudovani. Lanskolletna suša je precej vplivala na proizvodnjo živinske krme in močnih krmil, kar je imelo za posledico tudi opredeljena teža živine in pripravljenosti. Zaradi tega se je 80 bob povečala nesorazmerje med cenami ostalih poljskih pridelkov in klavne živine, kar se je popravilo z novimi cenami.

Nove cene pa bodo tudi pripomogle k odpravi dosedanjih napak in zgrešene prakse, po kateri so krajevni LO predpisovali po nekoliko desetih kg živo težo na vsako glavo ter omogočili boljše živino na posameznem gospodarstvu. Klavni obvezni prodaji svoje tržno presežke klavne živine in to v celih kosih in v živi teži, kakršno bo imela živina na dan oddaje. V zvezi s pravilnim predpisom za posamezno gospodarstvo bodo nove cene znatno pripomogle k redni časovni oddaji klavnih presežkov in zadostni preskrbi z mesom vseh potrošnikov, katerim je zamajena preskrba. Z. B.

Koncerti Spored komornega večera v Prešernovem tednu danes 5. februarja ob 20 v Filharmoniji: Sivec: Mejak, Bucar: Kmetova pesem. Izvajata: Smerkočič: Sivec: Na Pot poje Bogdana Stritarjeva, mati Štefana. Vse poje: Francelj, klavir Sivec. Po odmoru izvajata Jelka Stančičeva in Marjan Lipovec: Krekovo soneto za violino in klavir, Zlata Gungjuzijeva zapoje Kozinovič: V dno srea, Oreh, pri klavirju Sivec. Večerja je izredno zanimiva, odlični nastopi, reproduktivni nastopniki. Vstopnice v Matici knjigarni. 24-n.

Glasbeno pridelitvo letošnjega Prešernovega tedna zaključijo Simfonični koncert orkestra Slovenske Filharmonije v ponedeljek, 9. februarja ob 20 v Filharmoniji. Izvajala bodo dela Bravničarja, Kozine, Osterca in Škerjanca. Priglasita Same Hubar in Jakob Cipci: Vstopnice in knjigarne Muzikali. 250-n.

Kinematografi LJUBLJANA, UNION: češki film »Možje brez kril« in slovenski tednik »Balkanada«. — MATIČKA: sovjetski film »Srednjo noč prišel«. — SKVABA: sovjetski film »Naloga majorja Bulčičina«. — SLOGA: slovenski film »Vse za otroka« in barvni risanki »Izgubljeno pismo«. »Gradiščer češki lutkovni film »Božena sanje«. Predstave v gornjih kinematografih ob 16.15, 18.15 in 20.15. — KOLEDELJEVO: sovjetski film »Fantastična simfonija«. Predstava ob 19.30. — MARIBOR, ESPLANADE: sovjetski film »Moskva, glavno mesto SSSR«. — GRAJSKI: češki film »Filozofska zgodba«. — CELJE, METROPOL: sovjetski film »V gorah Jugoslavije«. — DOM: sovjetski film »Križarka Varjaga«. — KAMNIK: sovjetski film »Pastir in satirica«. — MESTNI: francoski film »Pencinovo prigode«. — PTUJ: sovjetski film »Delo Artamonoviha«. —

Radio Ljubljana, Maribor in Sl. Primorje

6.00 Budnica. 6.10 Poročila, objava sporeda in vremenska napoved. 6.30 Jutrnjica telovadba. 6.40 Veder. Jutrnanji spored. 7.00 Radijski kalendar. Iz današnjih časopisov: Objave: 7.15 Slovenske umetne pesmi poje zbor Ljudske študentske mladine. 7.30 Napoved časa in poročila. 7.45 Balčna glasba. — 12.30 Napoved časa in poročila. 12.45 Zabavna glasba, mali orkestralni in objave. 13.00 Pisan prenos komornega gledališnega gleda. 14.00 Gospodarski pregled. 14.10 Laha glasba 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda. 14.45 Koroske narodne pesmi. — 18.00 Igra Mali orkester Radia Ljubljana p. v. Alberta Dermelja. 18.30 Zdravstveni predavanja. Dr. Porekar: O delovnih nevarnostih. 18.45 Narodna pesmi poje Tona Petrovič. na harmoniki spremlja Avgust Stanko. 19.00 Radijski dnevnik. 19.10 Poje mešani zbor Radia Ljubljana p. v. Francea Marolta. 19.30 Napoved časa in poročila. 19.45 Zabavna glasba, mali orkestralni in objave. 20.00 Prenos komornega večera slovenske glasbe v okviru Prešernovega tedna 1948. (Prenos iz velike Filharmonije dvorane.) 22.00 Prenos vesti zvečne postaja Beograd. 22.15 Nočni orkestralni koncert.

RAJON II. BEŽIGRAD-SISKA ima cepljenje kokoši za vse zamudnike v četrtek, dne 5. februarja od 8. do 10. ure dopoldne pri Jelencu na Celovški cesti 52.

Mali oglasi

Oglasni oddelek telefon štev. 38-32 vodja oddelek tel. štev. 38-33

ZASLUZKE FANTKA, starega šest mesecev, od dam v oskrbo k dobro družini ali ženi. Pomade pod: Dobra oskrba. Na oglasni oddelek. 3150-4. POSTREZNIČNO dvakrat tedensko popoldne sprejem. Naslov v oglasnem oddelku. 3312-4. POSTREZNIČNO isčem. Naslov v oglas. oddelku. 3292-4. KDO BI UCIL 2 tovaršili klavirsko harmoniko? Naslov v ogl. odd. 3293-4. V VSO OSKRBO sprejem osebo Naslov v ogl. odd. 3294-4. INSTRUKTORJA za pripravo za II. razred gimnazije isčem za mesec dni. Ponudbe pod: Zanesljiv na oglasni oddelku. 3267-4.

PRODAM KOVČEŽE ZA HARMONIKE in pisalne stroje dobite Gosposka ulica 6 — dvorišče. IZDEJENASTO PIPO za pivu prodam okna s sipami zamenjam za moko. Florjančič, Bled, pri Ribiču, Gorenjska. 3103-5. PREPROGE, perzijske, in domače, po najpovoljnejših cenah, dobite v trgovini »Kirman Sah«, pasaza Nebotičnika. 3122-5. PROJEKTOR AGFA in milin za barve prodam. Cesta VII, šte. 16. 2796-5. IRENDENO dobro ohranjeno in nizko omarno prodam zaradi preselitve. Na ogled od četrta do sobote popoldne. Cesta ugodna, Kraki, Trnovo, Svabičeva ul. 15. 3301-5. 2 MOSKI ŽEPNI URI znamke Anker, 15 rubinov, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 3316-5. RADIO Philips, pokvarjen, zarnice dobre prodam. — Predvočeva 42, Dobre. 3313-5. SPALNI FOTELJ raztegljiv, skoraj nov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 3291-5. NOTE ZA KLAVIR, prodam. Naslov v ogl. odd. 3290-5. GRN VOLNEN spomladanski kostum za srednjo postavno počeni prodam. Kimska c. II. priul. levo. 3296-5. ZIMSKO SUKNO črna, dobro ohranjeno, prodam potrebnemu tovarišu zelo poceni. Ogled od 18. ure naprej. Naslov v oglasnem oddelku. 3347-5. LEPO JEDILNICO, kompletno, ure in razno pohištvo prodam v Zagrebu. Naslov v ogl. odd. 3306-5. OTROSKO POSTELJO dobro ohranjeno in sotor za dva človeka, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. 3304-5.

KUPIM DVA PISALNA STROJA (s kratkim in dolgim valjem) kupi takoj Mesta uprava cest, Maribor, Strma 8. 3215-6. KOMISIJSKA TRGOVINA JOS ROJKA, Prešernova 32 sprejema in prodaja dobro ohranjena oblačila in druge lepe predmete. S. P. 45-6. MUZIKALNO OMARO z radiosprejemnikom in gramofonom prodam. Reklam Servis. Pred škofijo 3-I. 3097-5. RIBIŠKO PALICO kupim. Ponudbe na oglasni oddelku pod: Ribič. 3091-6. PREPROGE, domače in perzijske, kupuje in prodaja ter sprejema v komisijo Trgovina »Kirman Sah«, pasaza Nebotičnik. 3121-6.

MILAN KREK Ohranili ga bomo v trajnem spominu. Ljubljana, 4. februarja 1948. PRIJATELJI IN VE-BE

MILAN KREK URADNIK K večnemu počitku ga sprejmemo v četrtek 5. t. m. ob 16.30 iz kapele sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu. Ljubljana, 4. februarja 1948. Zalujoči: oče JANKO KREK, sorodniki in prijatelji

MILAN KREK URADNIK Umrl nam je nenadoma naš predragi oče Lovro Perko šolski upravitelj v pokoji previden s tolažili sv. vere. Neopozabnega očeta bomo sprejeli v petek dne 6. februarja 1948. Zalujoči: oče JANKO KREK, sorodniki in prijatelji

ZRAČNI KOMPRESOR, tricilindarski, stabilen, urejen za pogon z elektromotorjem, učinek 54 m3/h, z rezervoarjem, prodamo. TRIAR, Nunska št. 3. 3305-5. NOV ZENSKI MARENGO PLEŠČ prodam. Ogled iz prijaznosti Wolfva 10-1. 3337-5. VISOKO MASIVNO OMARO za perilo, odlično ohranjeno prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod Tičji javor. 3338-5. 2 ZENSKA PLEŠČA, nova, poceni na prodaj. Naslov v ogl. odd. 3341-5. MOTOR JAWA, 350 ccm, odličen, na prodaj. Naslov v ogl. odd. 3340-5. GLOBOK OTROSKI VOZICEK, avtomodel, zelo dobro ohranjen, kupim takoj. Naslov v ogl. odd. 3339-5. GLOBOK OTROSKI VOZICEK napredaj. Ogled od 9. do 11. ure. Naslov v ogl. odd. 3324-5. 1 PAR ZENSKIH visokih čevljev, 2 para nizkih, 1 žensko svileno obleko, 1 kužovinasto belo jopo, primerno za otroški plašček prodam. Sv. Petra nasip 71, pritličje, levo. 3327-5. PUSKO FLOBERT 6 mm, precizno — prodam. Naslov Jernejeva cesta 43, pritličje. 3330-5. CRNE SMUCARJE št. 42 nove, prodam. Naslov v ogl. odd. 3325-5. ZENSKA SIVE ČEVJE št. 37 za močne noge prodam. — Naslov v oglasnem oddelku. 3311-5. MOSKO OBLEKO prodam. Krojač Rus Hrvatski trg (Sv. Peter). 3319-5. FIN SPOMLADANSKI PLEŠČ, drap, za visoko postavno, pohištveno blago, pečko, omaro s predali, moke visoke čevlje št. 42, prodam. Rogelj, Trubarjeva številka 2 — pri Sv. Jakoba mostu. 3274-5. KRASNI JEDILNI SERVIS, kavni in moca, 6 srebrnih žlic, zaradi selitve ugodno prodam. Ogled v komisijijski trgovini Saka I, Mestni trg. 3272-5. ELEKTRIČNI MOTOR, tri konje, prodam. Kolodvorska 41, mehanična delavnica pri Jegliču. 3277-5. ELEKTRO-LUX, likalo za parkete — brezhibno, 100—120 voltov, prodam. Ogled od 10. do 15. ure, Cesta v Rožno dolino 24. 3280-5. NOV POGREZLJIV SIVALNI STROJ prodam — Persina Fani, Novo mesto, Ljubljanska cesta 22. 3202-5. ODLIČNO DIRKALNO KOLO prodam. Resljeva cesta 4 b, III. nadstropje, stanovanje 9. 3269-5. PRVOVRŠEN KLAVIR napredaj. — Ogled med 15. in 17. uro. Naslov v oglasnem oddelku SP. 3268-5.

ZAMENJAM ZENSKO KOLO, dobro, kompletno, s svetilko zamenjam za mosko športno lahko kolo. Naslov v ogl. odd. 3284-7. ZA 10 LETNEGA DEČKA zamenjam 2 sukniča in 3 hlačke za protivrednost. Savene, Vošnjakova 4. 3255-7. PRAVO KAVO, pol kilograma zamenjam za voz hlevskega gnoja in doplačam. Zagreška 17, Ljubljana — Bežigrad. 3288-7. 1 1/2 kg PRAVE ZGANE KAVE zamenjam za kremo moko. Ponudbe na ogl. odd. pod Prima kava. 3298-7. MOTOR DKW, 98 ccm, odlično ohranjen, zamenjam za 125 do 250 cm. Naslov v oglasnem oddelku. 3255-7.

ZAHVALA Vsi, ki ste nam bili v pomoč ob nenadni smrti naše zlate mamice Rade-Frančiške Zadel z nami sočustvovali, poklonili cvetje in jo spremili na zadnji poti, sprejmite našo najiskrenejšo zahvalo. Ljubljana, 3. februarja 1948. Zalujoči otroci

ZAHVALA Vsem, ki so nas ob prerani in težki izgubi našega ljubljeneja soproga oče, tasta, svaka in bratranca dr. Bena Sabothya odvečnika ko se je preselil iz trpljenja v večnost, tolažili, v naši težki boli, poklonili vence in cvetje, izrazili ustmeno in pisмено sočustvovanje ter ga spremili na njegovi poslednji poti, izrekamo svojo, najtoplejšo zahvalo. Prisrčna hvala za vsegodake iskrenega prijateljstva v težkih urah boleznih dragega pokojnika. Kranj, 3. februarja 1947. Zalujoči: INKA DR. SABOTHYJEVA in ostalo sorodstvo

Ne daleč od taborišča se je iz gozda videlo v dolino, kjer se je vila cesta. »Poslušajte,« je pokazal Gregi v nižino. Zadržali so dih in prisluhali. Šum je prihajal s ceste. Kmalu so razločili brnenje avtomobilskih motorjev. In ko so se navadili teme, so zagledali globoko pod seboj komaj vidne, modrikaste točke, ki so se hitro premikale druga za drugo. Zatemnjeni žarometi kamijonov. Nemci so se vracali — hajka je bila za zdaj končana. Oddaljeno brnenje motorjev jih je navdalo z olajšanjem. Z motnimi, oddaljujočimi se lučmi, so se jim vračale moči, ko da jim je prešla težka bolezen. »Odhajajo,« je rekel Tomaž in zrl v dolino. »Že čez nekaj dni morda bodo kje na fronti. In — ko jo bodo imeli tudi povsod tam, kjer se danes še čutijo gospodarje? Eh, vredno je malo potrpeti, kaj?« Dobro volje so se vrnili k mitraljezu in svojim rečem. »Kam pa bomo šli?« je vprašal Miha. »Kam?« V Tomaževev glasu je bilo toliko vedrine. »V hišo; na toplem bomo nočjo, saj smo vendar v domačih krajih in med svojimi ljudmi. Potem je njegov glas spet potemnel. »Še prej — še prej zakopljite Ručija. Globoko ga zagrebite, grob pa zaznamujte, da ga bomo našli, kadar bomo še hodili tod.« Nekaj časa so bili vsi tihi. Samo Miha se je oglasil: »In Svabe? Kaj z njimi?« »Je kaj mrtvih?« »Trije.«